Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 104 (13899) | 1975 оной майн 5, понедельник | Сэн 2 мунгэн.

ҮНӨӨДЭР— ОВЕТ ХЭБЛЭЛЭЙ ДЭР

12 оной майн табанда Петербургын хүдэлмэришэн Владимир Ильич Ленинэй эмхидхэhэн «Правда» га түрүүшын номер абаhан байгаа. Шэнэ, хүдэлмэри газетын мүндэлэлгэ хадаа Россин ажалшадай ёhо hайндэр, түүхэтэ ушар болоо hэн. Тэрэ гэhэнhээ хой табан совет хэблэлэй, тэрэнэй оломиллион эдэб hайндэр гэжэ тэмдэглэгдэдэг.

Ленинэй захяа заабаринуудые нангинаар бэе совет хэблэл партиин хурса зэбсэг, тэрэнэй хам пропагандист, агитатор ба эмхидхэлшэ болоhон бай Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ хэдэн зуугаад хэдэн миллион хэhэгээр тарадаг хэблэлтэй болохо гэhэн зорилго партиин үмэнэ табигдаhан юм. орон доторнай үдэр бүри 350 гаран миллион хэhэг журнал хэблэгдэнэ. Нёдондонойхитой сасуулжа ха болоо hаа, энэ жэлэй хэблэлдэ захил абалга 4,6 про олон болоо.

КПСС-эй Центральна Комитедэй орган — «Правда» тираж жэл бүри ургана. Мүнөө энэ газетэ 10 мил 500 мянган хэhэгээр үдэр бүри хэблэгдэнэ. Энэнь хэблэлэй, тэрэ тоодо партийна газетэнүүдэй, үүр улам ургажа байhанай гэршэ мүн. Үнгэрэгшэ жэлдэ ...дын» редакцида ажалшадай 456 мянган бэшэг Энэмнай парти арад хоёрой хоорондохи барисаанай бүри бэхижэхэ байhание элирхэйлнэ бшуу.

...ряад орондомнай республиканска гурбан, аймагай ...он тиражтай хэдэн газетэ, ород ба буряад хэлэн дээ «Байгал» журнал, «Агитаторай блокнот» гарана. Ай 10 газетэ хоёр хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ. Байгал-Ама магистралиин барилгын эхилhэнтэй дашарамдуулан, ба Хойто-Байгалай аймагуудай газетэнүүд 4 ...hан дээрэ хэблэгдэдэг болохонь. Мүнөө республи 1000 хүн бүхэндэ 1215 хэhэг газетэ ба журнал абта Энэмнай арбан жэлэй саада тээхитэй сасуулаа hаа, дахин олон болоно.

КПСС-эй XXIV съездын ба ЦК-гай удаадахи Пленумүү Советскэ правительствын шиидхэбэринүүдые бодото ...нь бэелүүлхэ хэрэгтэ совет хэблэлэй дүүргэдэг үүр ехэ. Манай ороной газетэ, журналнууд юhэдэхи жэлэй түсэбтэ даабаринуудые, коллективүүдэй аба социалис уялгануудые, угтамжын түсэбүүдые амжал гаар дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиин, хүдөө таряашад ба малшадай, арадай интеллигенциин хүсэ ...ые эмхидхэн зорюулна.

...ет ороной газетэ ба журналуудые ажалшадай хэб ...эд тон зүбөөр нэрлэдэг болонхой. Ушарынь юуб ..., манай газетэ, журналнуудай редакцинуудта хүдэл ...эдэй, колхознигуудай, интеллигенциин түлөөлэгшэ хэдэн мянгаад бэшэг үдэр бүри ерэнэ. Тэдэнэр кол ...эйнгээ, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө ажалай илал ба нютагайнгаа шэнэ hонин тушаа бэшэхэ зуураа, ...дадаг зарим дутагдалнууд тухай шүүмжэлэлнүүдээ ...эг заншалтай. Мартын эсэстэ манай газетэдэ Му ...бэрэй аймагай «Одон» совхозой hаалишан Л. Да ...доковагай «Гээгдэлэймнай шалтаг юунhээб?» гэhэн ...хон корреспонденци толилогдоо hэн. Энэ нүхэр ...шадай ажалай эмхидхэл hайжаруулха, социалис мү ...ёhотоор эмхидхэхэ, малшадай hуудал байдалай хэ ...жэ hайнаар хангаха тухай асуудалнуудта ехэ анха ...ндуулhан байна.

...н түмэн ажалшадые хэблэлэй хүдэлмэридэ хабаа ...асуудал гүрэн түрын удха шанартай хэрэг мүн. ...й үедэ манай республикын аймагуудай олохон га ...үүд ажалшадтай холбоо барисаагаа улам бэхижүүлнэ. ...ис мүрысөөнэй ябаса тухай номер бүхэндэ hайнаар ...эг болоо. Жэшээ болгон «Улаан Сэлэнгэ» газетые ...д үзэе. Тус газетын журналистнууд аймагай пред ...нуудта, колхоз ба совхозуудта дэлгэрhэн социалис ...өө hайнаар харуулха гэжэ оролдоно. Тиигэхэ зуу ...он ондоо онол арга, жанрнуудые шадамараар хэрэг Социалис мүрысөөндэ илаhан коллектив ба түрүү ...й дүй дүршэл согсолон харуулха асуудал эндэхи ...листнуудай саг үргэлжын анхаралда абтанхай. Га ...хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдынь улам оло ... Тиигэжэ газетын редакци СССР-эй журналистнуу...

В. И. Ленин. «Правда» уншажа hууна (РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша П. В. Васильевай зураг). ТАСС-эй фотохроника.

...дай холбооной зүгhөө М. И. Ульяновагай нэрэмжэтэ шанда, гурбадахи шатын дипломдо хүртэhэн байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, Загарайн аймагай «Вперед» газетын журналистнууд уншагшадтайгаа нягта холбоо барисаатай болоо. Тус аймагай предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта, эмхи зургаанууд ба hургуулинуудта хүдэлмэришэн, хүдөө болон эдир бэшэгшэдэй постнууд эмхидхэгдээд, редакциин хүдэлмэридэ ехэ туhа хүргэдэг болонхой. Энэ газетэ мүнөө 7 мянга шахуу хэhэгээр гарана. Эдэ бүгэдын ашаар аймагай ажахынуудай байдал хүсэдөөр харуулагдадаг байна.

Журналистнууд болон тэдэнэй туhалагшад — хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд совет хэблэлэй үдэр тэмдэглэхэ зуураа, үнгэрhэн үе соо хэhэн ажалаа согсолно, саашанхи зорилгоёо тодорхойлно. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын, мүн КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай хүсэ шадалые элсүүлхэ хэрэг хэблэлэй гол зорилго болоно. Тиимэhээ ажалшадай коллективүүдэй, хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй туг улам өөдэнь үргэжэ, үйлэдбэриин ашаг үрые бүри ехэдхэхын түлөө журналистнууд, тэдэнэй туhалагшад тэмсэхэ зэргэтэй бшуу.

Мүнөөдэр совет хэблэлэй hайндэр. Энэ hайндэрөөр республикын бүхы ажалшадые халуунаар амаршалаад, табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй, мүн бүхы табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездые ажалай ехэ бэлэгүүдтэйгээр угтахыень хүсэе!

БАЯСАМА ДҮНГҮҮД

Партида, совет эрдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалгада харюу болгон Хамниин совхозой хонишод 1975 ондо угтамжын түсэб-уялга баталан абаhан байгаа. «Хонидой түл абалгаар табан жэлэй даабарие апрелиин 20 болотор, ноохо хайшалалгаар — июль hарада дүүргэхэ» гээд тэдэнэй уялга соо хэлэгдэнэ. Энэмнай тон харюусалгатай аад, хүндэтэйшье, дүүргэгдэхэ ёhотой уялга гэжэ хонишод ойлгоод, хэлэhэнээ хүсэндэнь хүргэхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, «хамсыгаа шуужа» орохон юм.

Хонишодой ажалай түрүүшын дүнгүүд hаяхан согсологдобо. Тиигэхэдэ Цырен-Дондок Хандуевич Галданов бултанhаа hайн дүнгүүдтэй гараhан байгаа. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд табан жэлэй туршада бүхыдөө 2367 хурьга абаха даабаритай байhан юм. Мүнөө дээрээ 2600 хурьга абажа, хубиингаа табан жэлэй түсэбые 233 толгойгоор үлүүлhэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэhэн Елена Ринчиновна Норбоевагай бригадын хонишод ажахы дотороо хоёрдохи hуури эзэлжэ ябана. Тус бригадынхид hүүлэй гурбан жэлэй туршада отарынгаа 100 эхэ хонин бүриhөө зууhаа дээшэ хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлhэн байна. 1971—1974 онуудта ноохо хайшалха түсэбынь үлүүлэн дүүргэгдэжэ байhан юм. Табан жэл соо хамтадаа 2439 хурьга абажа, түлжүүлхэ түсэбтэй байбал, мүнөө 2599 толгой абаад байна.

— Энэ зундаа 5 центнер 17 килограмм ноохо хайшалаа hаа, манай бригадын хонишод табан жэлэйнгээ даабарие дүүргэхэ юм. Энэниие дүүргэхэ гүйсэд арга боломжотойбди. Нёдондо жэл отарымнай хонидhоо хамтадаа 18 центнер 60 килограмм ноохон абтаhан байгаа,— гэжэ залуу коммунист Е. Р. Норбоева хөөрэнэ.

Тус совхозой Георгий Базаров, Владимир Юмчинов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд түл абалгаар хубиингаа табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргээд байна. Совхозой хонишод энэ жэлэй ажалай түрүүшын амжалтые Майн Нэгэнэй, мүн агуу Илалтын 30 жэлэй ойн hайндэрнүүдтэ зорюулна.

Манай корр.
Захааминай аймаг.

РЕПОРТАЖ

МҮРЫСЭГШЭДЭЙ АЖАЛ УРАГШАТАЙ

Энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ эртэ дулаарбашье, саhанай хайлажа, hайрамай хатахатай сасуу үдэр бүри тооhо шорой үрхирүүлhэн шанга hалхин таhалгаряагүй үлеэнэ. Эгээл сагай уларилай нимэ таарамжагүй үедэ «Пограничный» совхозой механизаторнууд аймаг дотороо эгээн түрүүлэн газараа борнойлжо захалhан юм. Бидэнэй энэ ерэhэн үдэр тус ажахын таряашад, механизаторнууд борнойлгоёо дүүргээд, газараа хүрьhыень урбуулхагүй плүгаар хахалжа, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хүдэлмэрээ түлэг дундаа ябуулжа байгаа бэлэй.

— Арба гаран хоногой саада тээ манай ажахын механизаторнуудай хамтын зүблөөн үнгэргэгдэhэн юм. Тэндэ тракторно-таряан ажалай бригаданууд энэ хабартаа тарилга хэхээр 4160 гектар газар хахалжа, 3150 гектарта паар бэлдэхэ социалис уялга абаhан гээшэ. Мүнөө энэ тэмсэлэй түрүүшын дүнгүүдые согсолон харахада. Иннокентий Ястребовай хүтэлбэрилдэг бригада эрхимлэжэ ябана,— гээд совхозой ахамад агроном В. С. Шубин тобшохоноор хэлээ hэн.

Мүрысөөндэ илажа ябаhан дурсагдагша бригадада хабарай тарилгын эхилтэр хэхэ ажалынь нилээд ехэ. Тусхайлан хэлэбэл, бүхыдөө 911 гектар газар хахалжа. 950 гектар паарайнгаа хахадhаа ехэ хубииень хүрьhэ урбуулангүй хахалха плүгаар элдүүрилхэ юм.

...Үглөөнhөө наратай намдуу байhан аад, үдэhөө хойшо үнөөхил hалхиниинь дошхоржо, Хяагтын-Адагай поли дээрэ тооhо шорой хүнэй ябахын аргагүйгөөр үрхиржэ захалба. Эндэхи полидо культиваци хэжэ, хүрьhэндэнь аммиагай уhа оруулжа байhан трактористнууд Сергей Широнов Александр Мацак хоёр «Беларусь» трактораараа полиингоо наада захада хүрэжэ ерэбэ. Тэрэ кабина сооhоо буун сасуу:

— Үдэр бүхэндэ иигэжэ hалхилаад бүхы ажалыемнай hаатуулна. Заримдаа үдэшэ орой болотор хүдэлмэрилхэ аад, шанга hалхинhаа ажалаа таhалдуулха болоогдоно. Энэ үрхирhэн шорой соо юу хаража ажаллахабши. — гэнэ.

Хэды бэрхэшээлтэйшье hаань, газар хахалжа, культиваци хэжэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа байhан трактористнууд hалхинай намдаад байха үедэ ажалаа үрдижэ хэнэ. Тэрэгүйдэнь аргагүй бшуу.

Энэ полиhоо хажуу тээ, Улаан-Үдэ тээшэ зурыhан дардам харгын саана нэмжыhэн поли дээрэ хоёр хүндэ трактор хүрьhэ урбуулхагүй плүгаар газар хахалжа ябахань холоhоо харагдана. Эндэ урид хэлэгдэhэн полидо орходоо тооhо шоройнь үрхирхэ нэгэ бага бараг хэбэртэй.

Александр Самойлов, Николай Гатаулин гэгшэдэй жолоодожо ябаhан хоёр трактор хойно хойноhоо hубаринхай, элhэлиг зөөлэн хүрьhэ урбуулангүй, доогуурнь зөөлэрүүлэн, шугамаар татаhандал зүhэнэ. Эдэ нүхэд газараа хахалжа эхилhэнhээ хойшо hаадгүй ажаллаа. Тиимэhээ мүнөө зуугаад гектарай поли элдүүрилээд байнхай.

— Манай бригада 400 гектар намарай паартай. Тэрээн дээрээ шэниисэ, обёос, горох, кукуруза болон гэршүүхэ тарихабди. Һаядаа дала гаран гектарта малай тэжээл болохо зелёнко. горох тарижа захалхамнай. Иигээд лэ үни хүлеэгдэhэн тарилгамнай эхилхэл юм бээзэ. Мүнөө бүхы юумэмнай тарилгадаа бэлэн болоод байнхай,— гээд. дурсагдагша бригадые хүтэлбэрилэгшэ Иннокентий Ястребов дэлгэрэнгыгээр хэлээ hэн.

Гансашье энэ бригадада бэшэ, мүн совхозой бусад бригаданаудта машина, техникэеэ, илангаяа тракторнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхын түлөө нилээд оролдодог байна. Ушарынь хадаа эндэ тракторнуудай тоhо. түлишэ сэхэ поли дээрэнь асарагдана. Мүн эндэ тусхай автомашинатай нүүдэл мастеркойн заhабарилагшад, үдэр бүри поли дээгүүр ябажа, трактор болон машина, техникын эбдэрhые тэрэ доронь усадхана. Хабарай эртын ургамалнуудые тарижа захалхадаа энэ хүдэлмэринь улам hайнаар эмхидхэгдэхэ хараатай. Тэрэшэлэн бригада бүхэнэй трактористнууд үдэр бүри хэhэн ажалайнгаа дүн, даабариингаа дүүргэлтые халаанайнгаа hүүлээр мэдэжэ абадаг заншалтай. Тиимэhээ бригаданудай тоо бүридхэгшэд мүрысэгшэдэй тус бүриин ажалые наринаар хинан шалгажа, таhалгаряагүй тэмдэглэнэ.

Богонёор хэлэхэдэ, эндэ хабарай тарилгын эхин ажал яhала урагшатайгаар, hайн шанартайгаар ябуулагдажа байнхай.

Вл. ЖИГЖИТОВ.
Хяагта.

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ХАБАРАЙ ТАРИЛГА

ЭМХИТЭЙ ЭХИЛЭЭ

В. И. Ленинэй түрэhэн үдэр «Прибайкалец» колхозой Ажалай Алдар Солын орденто коммунист Анатолий Алексеевич Шергинэй агрегат урэжэлтэ хүрэhэндэ тарилга хэжэ захалаа. Энэ баяр баясхаланта үдэртөө эдэнэр яhала hайнаар бэлдэhэн байна. Коммунис субботнигой үдэртэ эдэнэр жолоошон Василий Иванович Изосимовто үрэhэ сеялкэнүүдтэ хэхэ түхеэрэлгыень заhалсаа. Тарилгын урда тээ сеялкэнүүдые холбохо татуургануудаа hайнаар тааруулаа.

Үниинhөө хойшо хүлеэhэн үдэрынь хүрэжэ ерээ. Анатолий Алексеевич полиин захада трактораа зогсоожо. сеялкэнүүдэй хэр зүбөөр тааруулагдаhание, нормын ёhоор үрэhэнэй таригдаха түхеэрэлгые шалгана. Бүхы юумэн бэлэн болонхой. Түгэсхэхы жэлэй хабарай тарилгын эхилhэнтэй дашарамдуулан, нүхэдөө амаршалаад, ДТ-75 трактораа урагшань зүдхүүлбэ.

Трактористын туhалагшад найдамтай зон. Жэлhээ жэл бүри Анатолий Алексеевичтэй хамта тарилга хэдэг Павел Владимирович Орлов, Василий Григорьевич Арсенов гэгшэд суг ябана.

Түрүүшын үдэр үдэhөө хойшо ажаллахадаа 20 гаран гектар таряа. Гурбан хоног үнгэрhэн хойно ажахын тоосоото А. Щергинэй звеногой үшөө хоёр агрегат тарилгада гаранхай.

Энэ звено бүхыдөө 420 гектарта ороhото ургамалнуудые тариха юм. Звеногой механизаторнууд тарилгын урда тээ болоhон суглаан дээрэ зүбшэжэ, гектар бүриhөө 22 центнерhээ бага бэшэ ургаса абаха, тарилгаа агуу-ехэ Илалтын үдэр түрэтэр дүүргэхэ байhанаа мэдүүлээ.

Колхозой механизаторнууд, таряашад бүхыдөө энэ жэлдэ 50 мянган центнер ороhо суглуулха абахын түлөө тэмсэнэ. Нёдондо энэ колхоз хамта 36 мянган центнер таряа хуряажа абаа hэн.

— Бүхы колхозоороо гектарай 17 центнер таряа ургуулжа абаа hаа, уялгаа дүүргэхэбди, — гэжэ А. А. Щергин мэдүүлээ.

Энэ жэлдэ ороhо таряа ургуулха ажахын тоосоото 7 звено түрүүшынхеэ эмхидхэгдээ. Звено бүхэндэ дүршэлтэй механизаторнууд табигдажа, тэдэнэрэй ажалай түлөөhэн абаhан ургасынь зэргээр тогтоогдохоор харалагданхай.

Энэ жэлэй хабарай тарилга гол түлэб хабар, намарай паар дээрэ хэгдэхэ байча. Бүхы бригаданудта газар хахалха хүдэлмэри хоёр халаагаар эмхидхэгдэнхэй. Минеральна үтэгжүүлгэ нёдондонойхиhоо ехэ абтаа.

А. А. Щергинэй звеногой гэшүүд баян ургаса абаха социалис мүрысөөндэ Коминскын отделениин Георгий Дмитриевич Леоновой звеное уряа. Үндэр ургаса абахын түлөө тарилгаяа богони болзорто, hайн шанартайгаар хэхэ гэжэ эдэнэр оролдоно.

Эбтэй эетэй энэ коллектив hанаhандаа хүрэхэ, hарбайhанаа абаха гэжэ найдахаар.

П. ГРИГОРЬЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Таряан таригдажа захалаа. 2. А. А. Щергин сеялкэнүүдэй хэр зүбөөр тааруулагдаhыень шалгажа байна. 3. Аймагайсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном А. О. Ходоев, мүн энэ колхозой агроном М. М. Бакиров үрэhэнэй хэр hайнаар таригдажа байhые шалгана.

Авторай фотонууд.

...ОНОЙ ИЮНИИН 15-ДА ...ҮҮДЭЙ hУНГАЛТА

...ИМЭЙ ЭРХИМҮҮД ...РЛЭГДЭНЭ

БАРГАЖАН. ...анай аймагай Баян... ...гай Карл Марксын ...э колхозой гэшүү... ...ын суглаан үсэгэл... ...бо. РСФСР-эй Вер... Соведэй депутадта ...ые дэбжүүлхэ асуу... болоhон энэ суглаае колхозой правлениин ...шэ Б. Б. Ринчинов колхозой гэшүүд. ...д РСФСР-эй Вер... Соведэй ээлжээтэ ...е ехэ баярай оршон ...уггажа байна.

...гуудай хамтын ...а хабаадалсаhан Баргажанай райко... ...эхи секретарь Л. Б. ...угэ хэлээ. Орон до... ...ын Буряадай рес... ...дотор РСФСР-эй ...Соведые hунгаха ...ын бэлэдхэлэй хү... ...эхилээд байhаа ...бшохоноор тогтоо. ...колхозой hү hаа... фермын бригадир ...убеев үгэ абажа, ...й Верховно Сове... ...гаха Прибайкалиин hунгуулиин 805-дахи округhоо депутадта кандидадаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Бато Семёнович Семеновые** дэбжүүлхэ дурадхал оруулхадань, суглаанда хабаадагшад альга ташалгаар угтаба.

Колхозой гэшүүн Ракша Базаржапович Бадмаев, зоотехник Норжима Буодиевна Пирмаева, колхозой комсомолой комитедэй секретарь Давыд Гомбоевич Радлаев гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, нүхэр Бубеевэй дурадхалые hайшаан дэмжэбэ.

Тиигэжэ энэ суглаанда хабаадагшад РСФСР-эй Верховно Соведые hунгаха Прибайкалиин hунгуулиин 305-дахи округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Бато Семёнович Семёновые** дэбжүүлхэ гэhэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

...дай АССР-эй Вер... Соведэй депутадта ...ыдые дэбжүүлгэдэ ...аhан hунгалтын ...хи суглаанууд рес... ...най хото болон хү... ...үүдаар боложо за... Суглаанда хабаадаг... ...мунистнууд болон ...бэ хүнүүдэй ба... ...эдэлэй кандида... ...эрхим ажал хэ... ...суурхажа, үльгэр ...рүүлжэ, ниитын ...эбхитэйгээр хабаа... ...даг нүхэдөө нэрлэ...

ЗАКАМЕНСК. ...вольфрам-молибде... ...надай Юнхэрэй ...хүдэлмэришэд, ин... ...технискэ хүдэл... ...дэй болон алба ...хамтын суглаан Буряадай АССР-эй ...Соведые hунгаха ...Закаменскын за... ...83-дахи округhоо ...депутадта канди... ...жүүлхэ тухай асуу... ...анай үзэмжэдэ та... Эндэ хабаадагшад комбинадайнгаа Юнхэрэй уурхайн бутаруулгын отделениин ахалагша хүдэлмэришэн **Андрей Алексеевич Лосевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба. Нүхэр Лосев энэ уурхайда 1953 онhоо ажаллана, эдэбхитэй уралан нарижуулагша, ниитын ажал ябуулагша, коммунис ажалай ударник. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг коллектив коммунис ажалай бригада гэhэн үндэр нэрэ зэргэтэй. Андрей Алексеевичэй даадаг коллектив түсэбтэ табан жэлэй даабарие ахижа ябадаг hэн тула тэрэнээ болзорhоонь урид дүүргэхээр зоригжонхой.

1973—1974 онуудта эрхимээр хүдэлhэнэйнгөө түлөө нүхэр Лосев «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэгтэ хүртэнхэй.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

ХАГСУУ ХҮЙТЭН БАЙГААШЬЕ hААНЬ...

Хүйтэн, саhа бордоhотой байбашье hаань, манай совхозой олонхи отделениинүүд эртынгээ ороhо таряа тарижа түлэг эхилбэ.

Түрүүшын үдэрhөө хоёр-хоёр сеялкэтэй 11 агрегат шэниисэ, ешмээн, горох тарижа байна. Һүүлэй хэдэн үдэр соо хамта 700 шахуу гектарта үрэhэн таригдаа. Дубинино тосхоной тракторна бригада (бригадирынь М. И. Карнышев) даб дээрэ эгээл ехэ газарта тарилга хээд байнхай.

Нёдондо бүхы тарялангай гектар бүриhөө 15,9 центнер ургаса хуряажа, мүрысөөндэ түрүүлжэ гараhан В. В. Зубенкын бригада баhал тарилгынгаа хүдэлмэри hайнаар ябуулна.

Эдэ үдэрнүүдтэ хабарай эртын паар, мүн мүнөө тарилга хэхэ газар түлэг хахалагдажа байна. Хори гаран трактор үдэр hүнигүй хүдэлжэ, 1200 гектар газар хахалба.

Бүхы 7500 гектар эртын тарилгые майн 9 — Илалтын 30 жэлэй ой болотор дүүргэхэ зорилготойбди.

И. БЫКОВ.
Кабанскын аймагай Ойморой совхозой ахамад экономист.

ХОЁР МЯНГА НАЙМАН ЗУУН ГЕКТАРТА

Диилэнхи тарялангай үндэр хада, гүбээнүүдэй ара, үбэрөөр оршодог дээрэhээ тэндэ үбэлдөө ороhон шииг нойтые hайнаар хэрэглэхын тула хабарай тарилгын хүдэлмэрие эртэ эхилээд, хаhа саг соонь, шадаал hаа богони болзорто хэхэ гээшэ тон шухала.

Тиимэhээ бидэ тарланай газар борнойлхо, хахалха, үрэhэ тариха хүдэлмэрие эртэ эхилдэгбди. Жэшээнь, энэ жэлдэ 3000 гектар паар болон намар хахалhан газарые бүри апрелиин 20-доор борнойлжо, шииг нойтынь хушаа hэмди. Удаань хүрьhэнэйнь хатуу болоhон, бүртаг үбhэнэй үндэhэнэй ургаhан газарта культиваци хээд, шэниисын үрэhэ тарижа эхилээбди.

Богонихон болзор соо 2800 гектарта ороhо тарянай үрэhэн хаягдаа. Илангаяа хада, гүбэйн үбэр, майла газарта түрүүшынь 2 мянга үлүүтэй гектар дээрэ шэниисэ, 540 гектар горох таригдаад байна. Ажахы соогоо Хандагатай нютагай П. К. Братеньковой хүтэлбэрилдэг гурбадахи бригадынхид эртын ороhото тарилга хэхэ түсэбөө 50 гаран процент дүүргээд, социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябанхай. Эндэ бүхы тракторнуудынь хуу хоёр халаанда хүдэлгэгдэнэ, хахалалга тарилга хоёрой хоорондо ехэ забhар гаргагданагүй.

Колхозой нэгэдэхи тракторна бригада баhал эртынгээ тарилгые эршэмтэйгээр ябуулна. Үнинэй механизаторнууд Ф. С. Павлов, Л. И. Наталин гэгшэдэй жолоододог агрегадууд үрэhэ тарихадаа, халаан бүринчгээ даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Байгша ондо манай колхоз бүхыдөө 5000 гектарта ороhото ургамалнуудые майн 8 болотор hайн шанартайгаар тарижа дүүргээд, гектар бүхэнhөө дунда зэргээр 14 центнерhээ доошо бэшэ ургаса хуряахын түлөө тэмсэхэ юм.

П. МИХАЛЕВ,
Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой ахамад агроном.

КОММУНИЗМЫН ИЛАН МАНДАХЫН ТУЛАДА

Москвагай Улаан талмай дээрэ болоһон Майн 1-нэй жагсаал

1975 оной Майн нэгэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуүехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй гайхамшаг ойн урда тээхэнэ үнгэрбэ. Энэ түүхэтэ баатаршалга — хүн түрэлтэнэй баясхаланта дурасхаалдань хэтын хэтэдэ үлэхэл.

Манай орон мүнөө жэлэй Майн нэгэнийе политическэ ехэ ябуулгын — союзна, автономито республиканууудай Верховно Соведүүдэй, нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй һунгалтын бэлэдхэлэй ябажа байхада угтаа. Энэ һайндэрэй урдахана депутадуудта кандидадуудай нэрэнүүд — арадай эрхим хүбүүд, басагадай, тэрэнэй эрхим түлөөлэгшэдэй нэрэнүүд олон тоото суглаануд дээрэ нэрлэгдэө. Совет хүнүүд коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй кандидадуудта нэгэ һаналтайгаар дуугаа үгэхөөр бэлдэжэ байна. Зол жаргалта байдалай, эб найрамдалай, коммунизмын түлөө дуугаа үгэхэбди гэжэ эдэнэр мэдэнэ.

Хэзээ бүхэндэ, Майн нэгэнэй энэ үглөөгүүр һайндэрэй Москвагай уряас. Кремлиин курантнуудай баярай дохёое Соведүүдэй орон, бүхы дэлхэй анхарелтайгаар шагнана. Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн Улаан талмай һүр жабхалантай, гоё һайхан. ГУМ-ай байшан дээрэ — Улаан туг, Марксын, Энгельсын, Ленинэй портредүүд.

СССР-эй, бүхы союзна республиканууудай тугууд огторгой өөдэ хөөрэн далбаба. Кремлиин ханада — СССР-эй гүрэнэй герб, арбан табан союзна республикын гербнүүд. Хүндэтэ айлшадай трибунануудта — ороной түрүү хүнүүд, тэрэнэй алдарта хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин түлөөлэгшэд, алдарта совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд.

Бусад трибунанууд дээрэ — хилын саанаһаа ерэһэн олон тоото айлшад: хэдэн арбаад оронуудай профсоюзна, хүдэлмэришэдэй эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, арадуудай хоорондын эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө тэмсэлшэд. СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлтэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор мүн эндэ бии.

Үглөөнэй 10 час. Эндэ сугларагшад партиин Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые нэрьемэ, удаан альга ташалгаар үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Талмай дээгүүр олон дабхар «Ура!» хүсэтэй шангаар зэдэлнэ. Нүхэд **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев** Мавзолейн түбэй трибуна дээрэ гараба. Эдээнтэй хамта совет сэрэгэй мэдээжэ начальнигууд түбэй трибуна дээрэ гаралсаа.

Совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн Майн нэгэнэй амаршалгын удха түгэс үгэнүүд баяр дэлгэн соностоно.

Мүнгэн фанфаранууд һайндэрэй жагсаалта дабшалгын эхилһэн тухай мэдээсэбэ. Энээнииe туг баригшадай гол колонно нээгээ. Коммунис партиие, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнийе эмхидхэн байгуулагшын — В. И. Ленинэй портрет Улаан тугуудай дунда һүртэй тодоор харагдана. Жагсаалшадай дээгүүр КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй портредүүд жэрынэ. «Урагшаа — коммунизмын илалта тээшэ!» гэһэн уряатай панно улад зоитой хамта дабшалсана. Парти тухай дуунай ирагуу аялга улам холуур, бүри шангаар ханхинан зэдэлнэ.

СССР-эй гүрэнэй тугые хиисхэһэн машина талмай дээрэ гаража ерэбэ.

«Агуүехэ Ленинда алдар соло!», «Советскэ Союзай Коммунис партида — алдар соло!» гэһэн уреэлэй үгэнүүд соностоно. Улаан талмай дээгүүр хүсэтэ шанга «Ура!» долгисон дууряасаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуүехэ дайнай хэсүү шанга жэлнүүдтэ социалис Эхэ ороноо баатарлигаар хамгаалагшад колоннонууд соогуур дабшана. Түүхэтэ байлдаануудта хабаадаһан сэрэгшэд-баатарнууд мүнөө совет арадай габьяа түгэс ажалай түрүү манлайда жагсанхай. «Победа» орденой дүрэ хэлбэри һүр жабхалантайгаар харагдан, талмай дээгүүр яларан гараба.

Дайнай ветерანууд, тэдэнэй үхибүүд болон ашанар «КПСС-тэ алдар соло!», «Коммунизм байгуулжа байгаа агуүехэ совет арадта алдар соло!», «СССР-эй баатар габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!», «Фронтын баатарнуудта — алдар соло!», Байлдаанай үедэ илаа һэмди, ажалай илалта, амжалта туйлажа байнабди!» гэһэн лозунгнуудые баринхай ябана. Улаагаан, сэнхир костюмуудтай хүбүүд, басагад — Армида, авиацида ба флодто туһалха һайн дуранай бүлгэмэй гэшүүд жэгдэ жагсаалаар жэрылдэн дабшаба.

Совет хүнүүд алдар солото дайшалхы ба ажалай гурим заншалнуудые наринаар сахина, улам арьбадхана. Эдэнэр Ленинэй партиин түүхэтэ заабаринуудые урма зоригтойгоор, оролдосотой нэтэрүүгээр, шадамар бэрхээр бэелүүлжэ байна.

Ниислэл хотын заводуудай, фабрикануудай, барилгануудай түрүү хүдэлмэришэд Майн нэгэнэй жагсаалай зэргэдэ жагсаад, «Бидэнэр коммунис ажалай илалта туйлахабди!» гэһэн Ленин багшын үгэнүүдтэй транспарант баринхай ябаба.

Баатар-хото Москвагай туг омогорхолтойгоор намилзан далбана. КПСС-эй XXIV съездын, Леонид Ильич Брежневэй табиһан, ниислэл хотоёо коммунис ёһоной жэшээтэ хото болгохо гэһэн хүндэтэ зорилгые олон миллион москвагайхид бодото дээрэнь оролдосотой габшагайгаар бэелүүлжэ байнхай. Түрэл ниислэлнай улам гоё, һайхан, эндэхи хүнүүдэй ажал бүри аша үрэ ехэтэй боложо байна.

Һайндэрэй Улаан талмайе манай орон, хилын саанахи олон миллион хүнүүд харана, шагнана. Советскэ Союзай бүхы радиостанцинууд, түбэй телевидени, «Интервидениин», «Евровидениин» бүхы станцинууд хүдэлнэ. Москвагай үгэ — амгалан байдалай үгэ гэжэ арадууд мэдэнэ.

КПСС-эй, Совет гүрэнэй ленинскэ гадаадын политика бүхы дэлхэй дээрэ мэдэрэгдэнхэй, хүндэлэгдэдэг болонхой.

Аха дүү социалис оронуудай арадууд Советскэ Союзтай зэм зэмээ ниилүүлэн дабшажа, эб найрамдал хангаха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ. Уг зорилгонуудайнгаа нэгэдэлээр бэхижэһэн, мүнөө үеын түрүү үзэл сурталнуудаар зоригжоһон социалис гүрэнүүдэй эбтэй эетэй бүлэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хамгаалха хүсэтэ түшэг тулгууринь болонхой. Май һарын эдэ үдэрнүүдтэ 20 жэлэй ойнь гүйсэхэ Варшавска договорто хабаатай оронуудай арминуудай сэрэгшэд социализмын туйлалтануудые сахин хамгаална.

Совет хүнүүд һайндэрэй жагсаалнуудта омог дорюунаар алхалалдахадаа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын тула эсэшэ сусашагүй, ашa үрэ ехэтэй хүсэлэл оролдолго гаргаһанайнь түлөө партидаа, КПСС-эй ЦК-да, тэрэнэй Политбюродо, Леонид Ильич Брежневтэ үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэ.

Спортын элдэб үнгэтэй тугууд хабарай һайхан сэсэг мэтээр талмайе дүүргэнэ. Ороной эдир наһатан Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. Уласхоорондын ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ гайхамшагта амжалта, илалтануудые туйлаһан совет спортсменүүд Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан СССР-эй арадуудай VI спартакиадада эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам совет спортсменүүдэй зэргэ ургана, эдэнэй уласхоорондын харилсаан бэхижэнэ. 1980 ондо Москва ээлжээтэ Олимпийскэ нaадануудай ниислэл хото болохо юм. Энээнэй һүлдэ тэмдэг болгон, олимпийскэ һүлдэ — холбоһон табан сахариг физкультурнигуудай жагсаал дээгүүр харагдана.

Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд хүсэн түгэс жагсаалаар Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. Хотын Москворецкэ, Дзержинскэ, Пролетарска, Леничскэ, Краснопресненскэ, Фрунзенскэ, Свердловскэ, Бауманска, Калининска районуудай ажалшадай түлөөлэгшэд түрүүлэн ябана.

Ниислэлэй ажалшад туйлаһан амжалтанууд тухайдаа бүхы оронойнгоо арад зондо элидхэнэ. Тэрэнэй предприятинуудай олонхид дүрбэ һарынгаа даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. 1975 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тула, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхын тула социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ.

«Болзорһоонь урид!» — гэһэн үгэнүүдые олон транспарантнууд, диаграммануд, жагсаалда ябагшадай барижа ябаһан панно дээгүүр уншанабди. Энэ хадаа туйлаһан амжалта тухай элидхэл болоно. Энэ хадаа Москвагай ажалшадай коллективүүдэй уряа болоно.

И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой ажалшад талмай дээрэ гаража ерэнэ. Суута энэ предприятиин туйлаһан амжалтанууд Эхэ ороной үндэр дээдын шагналда хүртэнхэй — Ленинэй ба Ажалай Улаан тугай орденуудаар шагнагданхай. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуүехэ дайнда автомобиль бүтээгшэдэй хабаадаһан тухай зүлэйхидэй абажа ябаһан транспарантнууд хөөрэнэ. Предприятиин 16 мянган хүдэлмэришэн фронтнууд дээрэ эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдаһан байгаа. Эдэнэй 17-донь Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдонхой. Түсэбтэ түрүүшын табан жэлнүүдтэ автозаводойхидой хэһэн алдарта ажал хэрэгүүдые, эдэнэй дайшалхы ёһо заншалнуудые 70-аад онуудай зүлэйхид нангинаар сахина, арьбадхана.

«Серп и молот» гэжэ заводой металлургнуудай һайндэрэй жагсаал дээгүүр улаан тугууд, булад хайлуулагшадай агрегадуудай шэрээһэн бусалма халуун булад шэнгеэр, улайран харагдана. Партиин уряада харюусан, «Серп и молот» заводой ажалшад жэлэй эхинһээ хойшо даабариһаа гадуур 2800 гаран тонно булад, прокат үйлэдбэрилэн гаргаа.

Алдар суута «Трехгоркын» «матрешконуудай» хатар талмай дээрэ гаража ерэхэдээ, хабарай бүхы үнгэнүүдые бэедээ шэнгээһэн элдэб янзын будүүдые харуулна.

Революционно, дайшалхы ба ажалай ёһо заншалнуудаараа алдаршаһан, ниислэлэй үнинэй предприятинуудай нэгэн — «Красный пролетарий» заводой жагсаал оркестрэй аялга хүгжэм доро дабшана.

Москвагайхидай Майн 1-нэй һайндэрэй жагсаал уһанай урасхал мэтээр үнгэрнэ. Гэнтэ талмай хабарай поли шэнги болошоно — арбай таряан, задаржа байһан хлопок, сэсэглэжэ байһан үлир жэмэс жагсаалда ябагшадай дээгүүр надхан намилзана. Энэмнай Москвадахи Ленинэй ордента, Ажалай Улаан тугай ордента К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академиин жагсаал ябана гээшэ.

Эрдэм наукын район гэжэ нэрлүүлэгдэхэ ёһоороо нэрлүүлэгдэһэн ниислэл хотын Октябрьска районой түлөөлэгшэд Улаан талмай дээрэ харагдаба. Һэхэгдэһэн номой дүрсые жагсаалда ябагшад баринхай. 250 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэжэ байһан, Эсэгэ ороной эрдэм наука хүгжөөлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй Науканууудай академиин шагнагдаһан Ленинэй хоёр орден энээн дээрэ зурагданхай. П. Н. Лебедевэй нэрэмжэтэ физическэ институдай, СССР-эй Науканууудай академиин химическэ физикын институдай коллективүүд үнгэрнэ. Ветеранууд, залуушуул. 1 миллионһоо үлүү хүнһөө бүридэһэн совет эрдэмтэдэй түлөөлэгшэд омог дорюунаар алхалалдана.

Һайндэрэй жагсаал 2 часһаа үлүү саг соо Улаан талмай дээрэ үргэлжэлөө. Москвагайхидай Майн 1-нэй жагсаал парти ба арадай бата нэгэдэлэй, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхээр, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхээр, коммунис байгуулалтада шэнэ амжалтануудые туйлахаар совет хүнүүдэй эрид шиидэнги байһанай тодо хурса, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ гэршэ боложо үнгэрөө.

Т. АККУРАТОВА, И. ВЕКСЛЕР, Б. ГРИЩЕНКО, В. КУЛИКОВ, А. РЖЕШЕВСКИЙ,
ТАСС-ай корреспондентнүүд.

МОСКВА. Улаан талмай. Ажалшадай демонстраци.

ТАСС-ай фотохронико.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ УРЯА ДЭМЖЭГ ДЭНЭ

1975 онийе баян ургасын жэл болгохын тула газар тариалангай культура эрид дээшэлүүлхэ, газараа һайса уһалха, үрэһэ хүрэнгээ тарилгын шанарта хүргэжэ, хабарай тарилгые богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, наг шэбхэ болон минеральна үрэжүүлгэнүүдэ ашa үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ургасын хойноһоо оролдосотойгоор харууһалха гэхэ мэтэ агротехническэ хэмжээнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ уряатайгаар түрүү механизаторнуудай зүблөөндэ хабаадагшад республикынгаа бүхы механизаторнуудта, таряашадта, агрономуудта, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ тээсгэн хандаһан байна. Энэ нээмэл бэшэгтэ харюу болгон, таряалан, сабшалан дээрэһээ баян ургаса абахын тула юун хэгдэжэ байнаб гэһэн асуудалтангаар хэдэн колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, агрономуудта манай корреспондент хандаһан байна. Энэ хөөрэлдөөе доро толилнобди.

Энэ жэлдэ бүхы тарилгынгаа гектар бүриһөө 16 центнер таряа, 100 центнер хартаабха, сабшалангай гектар бүриһөө 30 центнер үбһэ ургуулжа абаха гэжэ шиидэһэн Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ В. ИВАНОВ:

Республикынгаа түрүү механизаторнуудай зүблөөндэ хабаадагшадай уряада бодото ажалаараа харюусажа байнабди. Колхозой гурбан тракторно-таряан ажалай бригада, хартаабхашадай 2, кукурузашадай 2, куузику болон овощ ургуулагшадай 3, луговодуудай 3 звено тус тустаа үндэр уялгануудые абаад, баян ургасын түлөө тэмсэжэ эхилэнхэй. Үрэһэ хүрэнгэ тарилгын 1-дэхи класста хүргэгдэнхэй, трактор, машинанууд бүрин заһабарилагданхай. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин түсэб, технологическа карта табигдаа, баталагдаа.

Таряалан, сабшалан дээрэ 18 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаа. 310 гектар сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Хэдэхэн үдэрэй туршада 1360 гектар паар катогоор нягтаруулагдаа. Һайрамай урдажа захалхалаар, мүн бүлүүр 3 станциин хүсөөр 195 гектар таряалан, 160 гектар сабшалан нэгэ удаа уһалагдаа. Энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Сабшалангай хүрьһэ 165 гектарта соологдоо, 3 километр утатай посхоод баригдаа.

Асуудал: хээрэ ажаллажа байһан механизаторнуудай байха полевой стан бэлэн гү, шэнээр баригдана гү?

Харюу: тракторна бригада бүхэндэ зохид полевой стан түхеэрэгдээ. Энэ жэлдэ колхозой 2-дохи бригадада, Баян гэжэ газарта полевой стан шэнээр түхеэрэгдээ. Эндэ хорёод механизатор амарха, эдеэлхэ аргатай болоо. Полевой станууд элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай.

Асуудал: агротехникын талаар энэ жэл ямар шэнэ, түрүү арга хэрэглэгдэхэб?

Харюу: Хубилалта ехэ болохогүй. Урдань гектар бүридэ 2,5 центнер шэнииcын үрэһэ таридаг байбал, энэ жэлдэ тэрэнээ 10 килограммаар ехэ болгохо хүсэлтэйбди. Энэмнай ургаса дээшэлүүлхэдэ туһалха жэшээгэй.

Жэлһээ жэлдэ тогтууритай һайн ургаса абадаг болоһон Хоринай аймагай Анаагай совхозой ахамад агроном Федор Константинович НОСЫРЕВ:

— Совхоздо хабарай тарилгада хабаадаха бүхы механизаторнуудай зүблөөн болоһо, республикын түрүү механизаторнуудай нээмэл бэшэгтэй танилсаа, энэ жэлэй мэсагай уларилай онсо өөрсэ илгаае харалсажа, бүхы хүдэлмэрээ һайн шанартайгаар, түргэнөөр хэхэ зорилго табигдаа. Үбэлдөө саһагүй байһые хараада абажа, энэ хабартаа газараа борнойлоогүйбди. Үрэһэмнай бүхыдөө тарилгын 1-дэхи, 2-дохи классай шанарта хүргэгдөөд, хордогдожо дүүрэхээ байна. Үрэһэ сеялкэнүүдтэ хэхэ түхеэрэлгэтэй 4 автомашина бэлдэгдээ. Мүн тракторнуудта горючи хэхэ автомашинанууд бэлэн.

Энэ жэлдэ 100 тонно аммиачна уһа таряаланда оруулха «ГАН» түхэлэй 6 машина бэлдэгдээ. Мүн үрэһэнтэй суг урил болгогдоһон суперфосфат оруулагдаха юм. Силосэй ургамалнуудай таригдаха газарта минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэхэ гээшэ.

Асуудал: энэ жэлдэ ямар шэнэ, түрүү арга хабарай тарилга дээрэ хэрэглэгдэхэб?

Харюу: мүнөө жэлэй хабарай тарилгын хүдэлмэридэ табигдаһан трактор, машинануудта техническэ харууһалга хэхэ пункт совхозой отделени бүхэндэ эмхидхэгдээ. Тиигэжэ трактор, машинануудта техническэ харууһалга хэхэдэнь механизаторнуудта туһалжа, техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ арга олгохо гээшэ.

Асуудал: таряалан, сабшалан һайжаруулха хоёр һарада хэгдэхэ хүдэлмэри хэр урагшатайгаар ябуулагданаб?

Харюу: сабшалан һайжаруулха 3 звено (хамта 18 хүн) эмхидхэгдэжэ, 10 трактор үгтэнхэй. Эдэнэрэй хүсөөр шугы бургааһан, дэгнүүл отологдоно, наг шэбхэ минеральна үтэгжүүлгэ зөөгдэнэ, тараагдана. Бүхыдөө 6550 тонно шэбхэ гаргагдаа. Мүнөө 200 гаран гектар уһалагдаа. Газар үндалуулха хүдэлмэридэ тус бүрээ 3 хүнтэй 2 звено табигданхай.

Асуудал: трактористнууд хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдээ гү?

Харюу: энэ жэлдэ 24 механизатор мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ һуралсалда хабаадаа, 10 хүн шэнээр һургагдаа. Тиигэжэ бүхы гэнжэтэ тракторнуудаа, бии байгаа хоёр К-700 трактораа хоёр халаанда хүдэлгэхэ аргатай болообди. Энэ жэлдэ һургагдажа, механизаторай мэргэжэл олгошод дүршэлтэй трактористын хажууда, хоёрдохи халаанда хүдэлхэ байна. Газар хахалха хүдэлмэридэ комсомол-залуушуулай нэгэ звено ажаллаха болоо.

Асуудал: эртынгээ тарилга ямар болзорто үнгэргэхэеэ байнат?

Харюу: эртынгээ ороохото ургамалнуудые майн 3-һаа майн 17 хүрэтэр тарижа дүүргэхэбди.

Зэдын аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном Александр Ильич ЛАБЫТИН:

— Республикын түрүү механизаторнуудай нээмэл бэшэг колхоз, совхоз бүри зүбшэн хэлсэгдээ, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганууд абтаа. Хоорондоо мүрысэдэг ажахынуудай механизаторнууд бэе бэедээ ябалсажа, тарилгада бэлэдхэлээ шалгалсаа. Эдэ үдэрнүүдтэ хабар, намарай паар борнойлогдожо, катогоор нягтаруулагдажа дүүрэө. Апрелиин хорёодоор аймагай олонхи ажахынууд газараа хахалжа захалаа.

Аймагай, колхоз, совхозуудаар сабшалан, таряалангай үрэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Хоёр һарын туршада түсэбэй ёһоор 45 мянган тонно шэбхэ зөөгдэхэ байбал, мүнөө тэрэ 30 мянган тоннодо хүргэгдөө.

Энэ хүдэлмэридэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо, Борьёогой, «Заречный» совхозуудта һайнаар эмхидхэгдэнхэй. 3197 гектар таряаланда, 2382 гектар сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаад байна. 548 гектар сабшалан уһалагдаа. Бүхыдөө сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэ лугомелиоративна 10 отряд хүдэлнэ, 63 трактор даалгагданхай, 16 километр посхоод баригдаа, 71 мянган һургаг бэлдэгдээ.

Асуудал: полевой станууд хэр бэлдэгдээб?

Харюу: полевой стануудые һайнаар түхеэрхэ гэһэн аймагай семинар «Коммунизм» колхозой Залаа-Үбэрэй стан дээрэ үнгэргэгдөө. Полевой станууд, вагончигууд хаа хаанагүй бэлдэгдэжэ байна.

„ЗЫРЯНСКИЙ" СОВХОЗДО

ГАБШАГАЙГААР ХҮДЭЛНЭ

«Зырянский» совхозой гахайн фермын коллектив юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ амжалтатайгаар ажаллажа байна. Эбтэй эетэй тус коллектив түсэбтэ даабарияа хододоо дүүргэжэ, габшагай, һайн ажалаараа сууда гарана.

В. П. Иконникова, В. А. Тарасова, К. Г. Голубева болон бусад дүршэлтэй гахайшад эрхим үрэ дүнгүүдые туйлана. 1974 онойнгоо түсэбые энэ коллектив 165 процент дүүргээ һэн. Харин байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые 200 процентдэ хүргэжэ шадаа. Даабаряар хараалагдаһанһаа хоёр дахин ехэ мяхан гүрэндэ тушаагдаһан болоно гээшэ. Гадна тушаагдаһан мяханайнь шанар эрхим гэжэ онсо тэмдэглэмээр.

ЛУГОВОДУУД СҮЛӨӨГҮЙ

Ахалагша луговод И. И. Седуновой ударидалга доро хоёр хүн хүдэлдэг юм. А. С. Тарасов К. А. Игумнов хоёртой тэрэ 250 гектар газар бэедээ даажа абанхай. Мүнөө энэ газарынь уһалагдажа эхилээд байна.

Баян ургасын үндэһэ һуури табихын тулада Седунов, тэрэнэй нүхэд ехэ ажал хээ. Үбэлдөө тошо халяагаа. Ханавануудаа бултыень сэбэрлээ. Элдэб үтэгжүүлгэ шадал туха соогоо оруулаа.

Иимэ оролдосын үрэ дүн ехэ байнгүй яахаб. Даажа байһан сабшалангайнгаа гектар бүхэнһөө 25 центнер үбһэ хуряажа абаха зорилготой. Хэлэһэндээ хүрэхын тулада үшөө ехэ юумэ хэхэ ёһотой байһанаа эдэнэр һайн ойлгоно. Тиимэһээ луговодууд сүлөөгүй.

ЗОХИХО ХЭМЖЭЭНҮҮД АБТАНА

Манай «Зырянский» совхоз гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, юһэдэхи табан жэлэй нэгэдэхи кварталай дүн абаад харабалнай, энэ хэлэгшэмнай дүүрэнээр гэршэлэгдэхэ байна. Мяха худалдаха түсэб 170 процентдэ хүргэгдөө. 800 центнер худалдаха даабаритай аад, 1378 центнер тушаагдаа бшуу.

Гадна һүөөр, нооһоор баһал түсэбнай дүүргэгдээ һэн. Мүнөө үедэ хабарай тарилгада бэлэдхэлэй халуун хаһа тулажа ерээ. Механизаторнууднай бии байгаа бүхы техникээ бэлэн болгоо.

Энэ шухала кампаниин үедэ партийна эхин организацинууд баһал горитой хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй ааб даа. Тиимэһээ таряалан дээрэ хүдэлхэ тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ арадай хиналтын пост эмхидхэхэ талаар хэмжээнүүд абтана. Мүн эндэ партийна бүлэгүүд бии болгогдохо ёһотой юм.

Агротехникэ баримталжа, шанар һайнтайгаар тарилгаяа үнгэргэхын тула бултадаа оролдохобди гэжэ механизаторнууднай мэдүүлнэ. Тиимэһээ энэ хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ бээз гэжэ найдахаар.

П. ХАЛТАНОВ.
Прибайкалиин аймаг.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй МЯХАНАЙ БОЛОН ҺҮНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа туйлаһан үндэр амжалтануудайнь, нэгэ предприятида олон жэлэй туршада һайнаар ажал[лаһанайнь] түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРД[ЕНООР]

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Бамбурова Елена Степановнае — Улаан-Үдын һүнэй комбинадай оператор.

Большакова Тамара Марковнае — Наушкын мяханай комбинадай хүдэлмэришэн.

Будковский Мирон Савельевичые — Улаан-Үдын мяханай консервын комбинадай хүдэлмэришэдэй бригадир.

Герман Любовь Ивановнае — Улаан-Үдын мяханай консервын комбинадай хүдэлмэришэн.

Деревянных Борис Сергеевичые — Улаан-Үдын мяханай консервын ком[бина]дай хүдэлмэришэн.

Козекина Ульяна [...]ровнае — Улаан-Үдын [...]най консервын ком[бина]дай мастер.

Красикова Анна [...]нае — Улаан-Үдын [...] комбинадай хүдэлм[эришэн].

Пестерева Ольга [...]новнае — Улаан-Үдын [...]най консервын ком[бинадай] хүдэлмэришэн.

Сидякин Николай [...]вичые — Улаан-Үдын [...]най консервын ком[бинадай] хүдэлмэришэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР[НЫЙ].

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ].

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй ШУЛУУ НҮҮРҺЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь, нэгэ предприяти, организацида удаан саг соо һайнаар [ажал]лаһанайнь түлөө ш[агнаха]:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРД[ЕНООР]

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Айсуев Гомбо-Сурун Дугаровичые— «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной разрезэй экскаваторай машинист.

Бакшеев Феоктист Николаевичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной газрезэй экскаваторай машинист.

Балалаешников Пётр Васильевичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной разрезэй экскаваторай машинист.

Ержин Николай Михайловичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин [...] Галуута-Нуурай шахт[ын] [про]ходчик.

Исаков Новомир [Але]сандровичые — «В[остсиб]уголь» гэжэ үйлэд[бэриин] нэгэдэлэй Галуута-[Нуурай] шахтын проходчик.

Паткин Андрей Бо[...]чые — «Востсибуго[ль»] үйлэдбэриин нэгэдэ[лэй Га]луута-Нуурай шахты[н про]ходчик.

Фёдоров Василий [...]новичые — «Востси[буголь»] гэжэ үйлэдбэриин нэ[гэдэлэй] Бага-Холбоолжоной [раз]резэй бульдозерой машинист.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР[НЫЙ].

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ].

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй ТРАНСПОРТНА БАРИЛГЫН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД[ЫЕ БА] МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр амжалтануудые туйлаһанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлдэ ажаллаһ[анайнь] түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРД[ЕНООР]

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Бархалеев Цибик Хуригановичые — «Воссибтрансстрой» трестын 834-дэхи барилга-хабсаралгын поездын модошо дархан.

Важенин Фёдор Васильевичые — «Воссибтрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын экскаваторай машинист.

Горбунов Николай Михайловичые — Хүүргэнүүдые барилгын 9-дэхи трестын 34-дэхи мостоотрядай хабсаргагша.

Григорьева Галина Ивановнае — «Воссибтрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын шулуушан.

Игумнова Агнесса Семеновнае — «Воссибтрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 834-дэхи [поездын] шулуушан.

Рубцов Степан Ле[...]чые — «Трансэлект[ромон]таж» трестын элект[ро-хаб]саралгын 708-дахи [...] үрэмдэлгын-кран [...] машинист.

Сафонов Юрий Н[...]чые — «Воссибтран[сстрой»] трестын барилга-ха[бсаралга]гын 397-дохи поезд[ын ...]най машинист.

Токмаков Влади[мир Вла]димировичые — «Т[рансэлект]ромонтаж» [трестын] электро-хабсаралгын [...]хи поездын бригади[р].

Цуканова Лидия А[...]евнае — «Воссибтран[сстрой»] трестын барилга-ха[бсаралга]гын 397-дохи поезд[ын ...]катур.

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР[НЫЙ].

СССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй]
Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ].

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Б. Ц. НАМДАКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, [...] органуудта, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ олон жэл[эй тур]шада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Хэжэнгын [аймагай] Хэжэнгын совхозой луговодуудай бригадын бригади[р Бал]да Цыдыпович **Намдаковые** Буряадай АССР-эй Вер[ховно] Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагн[аха].

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной апрелиин 29.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Б-М. Б. ДОРЖИЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, [ре]публикын ажахын болон партийна органуудта олон ж[элэй] туршада ашa үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө [КПСС-]эй обкомой хүдөө ажахын таһагай инструктор Бат-[Мүнхэ] Базарович **Доржиевые** Буряадай АССР-эй Верховно [Со]ведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагн[аха].

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной апрелиин 29.

ОВЕТ ХЭБЛЭЛ—ПАРТИИН ХУРСА ЗЭБСЭГ

АЗЕТЭ БА ОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

...алис мүрысөөн му... совет хэблэлэй гол ... болонхой. Энэ хэрэг... циалис мүрысөө эм...тые саашадань hайжа... тухай» КПСС-эй ...льна Комитедэй тог... удха шанартай бай... тогтоолые хүтэлбэ... болгон, «Улаан Сэлэн... ...тын журналистнууд ... мүрысөөн тухай ... хэблэлдэ үргэнөөр, ... удхатайгаар харуул... ...тэ онсо анхарал хаи... болонхой.

...рысөөнэй ямараар эм... ...hэн ба тэрэниие хү... ...гэ, дүнгүүдыень ... харуулха, олон ... мэдээжэ болгохо, ...үүлэй дүршэл үргэ... ...бтэрүүлхэ асуудал... хэблэлдэ hайнаар ...ын тула газетын ...эридэ үйлэдбэриин ...үүлые олоор хаба... гэжэ редакциин кол... шиидэhэн юм. Тии... ...тэй шэглэлтэй «Тү... ...й дүршэлэй хуудаhа... гаргажа эхилээбди. ...ын тиимэ хуудаhан ... совхозой мэдээжэ ... А. М. Акуловай ...ошэлдэ зорюулагда... ...гаа. Энэ нүхэр ажал ...эрингөө зарим нэгэ ...уд тухай, юhэдэхи ...элэй жэл бүхэндэ ...э хонин бүриhөө дун... ...эр 120 хурьга аба... ...лго тухайгаа газе... ...шагшадта hонирхол... хөөрөө hэн.

... Марксын нэрэмжэтэ ... hаалишан Д. Ж. ...оржиева аймаг до... ...рэтэй солотой болон... ...дөө ажахын хүдэлмэ... ...эдэй бүхэсоюзна со... мүрысөөнэй дүнгүү... ...э нүхэр «Хүндэлэлэй ...» орденоор, СССР-эй ...гай главвыставкомой «Москвич-408» түхэ... ...томашинаар шагнаг... байна. Мал ажалай ... нүхэр Цырендоржие... ...ян дүй дүршэлдэ га... ...ай тусхай хуудаhан ...гдаа бэлэй.

... партсъездын нэрэмжэ... ...озой hаалишан Т. С. ... табан жэлэй дүр... жэлэй туршада үнеэн ... дунда зэргээр ...илограмм hү hааhан ... нүхэр өөрынгөө ...эрэг тухай, гунжан ... зүбөөр hааха дүр... тухайгаа газетын хуу... дээрэ хөөрэhэн байна. ...нын совхозой зүгы... ажалай дүй дүршэлдэ ... тусхай хоёр хууда... ...рюулагдаhан юм.

Үйлэдбэриин зарим түрүүшүүлэй дүй дүршэл бэшээд лэ энэ ажалаа хизаарлахагүйбди. Эрхим hайн үрэ дүнгүүдые туйладаг ажалшадай коллективүүдэй дүршэл тухай газетэдэ үргэнөөр бэшэхын тула ехэ оролдолго гаргагдана.

Гусиноозёрскын ГРЭС-эй барилгын управлениин уhан доро техническэ хүдэлмэри хэдэг участогай (МСУ-28) коллектив түсэбтэ даабари ба социалис уялгаяа hараhаа hарада үлүүлэн дүүргэдэг hэн. Энэнь тус коллективэй юрын хэрэг болоhон байгаа. Участогай хүдэлмэришэдэй ажал хэрэг тухай нэгэ номерой досоодо хоёр хуудаhанда бэшэгдээ. Тэрэ номерто 28-дахи МСУ-гай начальник В. Григорьевой, электрослесарь В. Золотарёвой, бульдозерист И. Павловай, участогай механик А. Шиловай статьянууд толилогдоо hэн.

Энэ жэлэй январь hарада «Горнягууд табан жэлэй вахтада» гэhэн тусхай хуудаhан гаргагдаа. Тэндэ аймагай промышленностиин түрүү предприятинуудай нэгэн Бага-Холбоолжоной шулуу нүүрhэнэй разрезэй коллективэй ажалай дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд тушаа тодорхойгоор хэлэгдээ. Предприятиин директор И. Даржаев, нүүрhэ ашалгын участогай начальник А. Котов, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь В. Ткачев гэгшэдтэ газетын тэрэ номерто үгэ үгтэhэн байна. Юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабариие болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа энэ предприятиин коллектив hаяхан мэдээсэбэ. Үнгэрэгшэ жэлые ажалай эрхим дүнгүүдтэйгээр түгэсхэhэн Сэлэнгын совхозой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай габьла тухай газетын хуудаhануудта үргэнөөр бэшэгдэhэн байна.

Ажалшадай коллективүүдэй абаhан социалис уялгаяа ямараар дүүргэжэ байhан тухай асуудалые мартажа болохогүй. Тиимэhээ манай газетэдэ «Уялгануудай дүүргэлтэ шалганабди» гэhэн гаршаг бии болгогдонхой. «Дүүргэхэнь бэрхэтэй болоо», «Хэлэhэниинь hайн аад, хэрэгынь тад ондоо», «Хангалтагүй дүнгүүд», «Эзэн бэшээр, харюусалгагүйгөөр», «Ёhын тэдысэ мүрысөөн» болон бусад олон корреспонденцинүүд дотор зарим коллективүүдэй ажалай дутагдалнууд тухай газетэдэ шүүмжэлэгдээ.

Сэлэнгын ба Зэдын аймагуудай колхоз, совхозуудай хонишодой мүрысөөн заншалта болонхой. Хоёр аймагай хонишодой социалис мүрысөө газетэдэ үргэнөөр харуулхын тула журналистнууд ехэтэ оролдоно. Байгша оной апрелиин түрүүшын үдэрнүүдтэ мүрысэдэг хонишод бэе бэедээ айлшалалсажа, мүрысөөнэй договорой дүүргэлтые шалгаhан байгаа. Һүүлээрнь манай аймагай хонишод А. Акулов, Ц. Шиндаков, В. Романова, Зэдын аймагай хонишод Д. Свистунов, Б. Базаров, Г. Цыремпилова гэгшэд «Улаан Сэлэнгэ» газетэдэ бэшэhэн байна. Тиимэрхүү материалнууд «Зэдын үнэн» газетэдэ толилогдоhон юм.

Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалга ажалшадай политическэ ба ажалай шэнэ эдэбхи үүсхэбэ. Партиин уряада харюу болгон ажалшадай коллективүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүл дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абажа, социалис мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгээр дэлгэрhэн байна.

Һаалишад Т. Закирова (XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз), Н. Лхамажапова («Эрдэм» колхоз) түгэсхэхы жэлэй ба юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө үүсхэл аймаг доторoo гаргаа hэн. Тэдэнэр мүрысөөнэй договор баталаад, аймагай бүхы hаалишадта нээмэл бэшэгээр хандаhан байна. Тэдэнэй үүсхэлые олохон hаалишад дэмжээд, баhал мүрысөөнэй договор баталанхай.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишад январь соо «Эрдэм» колхоздо ошожо, тэндэхи нүхэдэйнгөө ажал хүдэлмэритэй танилсаhан юм. Һаяхан «Эрдэм» колхозой hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд Ноёхондо ерэжэ, нүхэдтэйгөө уулзаа, ажалаарнь hонирхоо. Энэ уулзалгын hүүлээр мүрысэдэг hаалишад Г. Закировагай, Н. Лхамажаповагай, Ч. Ачитуевагай, В. Чимбеевагай hонирхолтой статьянууд манай газетэдэ толилогдоо. Хоорондоо мүрысэдэг бусад hаалишадай корреспонденцинүүд газетэдэ толилогдохоор бэлдэгдэжэ байна.

Социалис мүрысөөнэй ябасые партийна организацинуудай зүгhөө хүтэлбэрилхэ тухай асуудал журналистнуудай үдэр бүриин анхаралда байдаг юм. Энэ асуудалаар предприяти, колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай секретарьнар газетэдэ саг үргэлжэ бэшэдэг, дүй дүршэлөөрөө хубаалдадаг байна. Үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ 163-дахи ПМК-да социалис мүрысөөнэй тон муугаар эмхидхэгдэhэн тухай шүүмжэлхы корреспонденци манай газетэдэ толилогдоhон юм. Һүүлээрнь ПМК-гай партбюрогой заседани дээрэ харагдаа. Теэд мүрысөө хүтэлбэрилгэдэ балай хубилалта болоогүй. Энэ жэлэй февраль hарада КПСС-эй райкомой бюро боложо, тус ПМК-гай коллективто эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриин ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлээ, предприятиин хүтэлбэрилэгшэдтэ hануулга хэhэн байна.

Социалис мүрысөөн тухай газетэдэ олон ондоо жанртайгаар, ойлгосотой hайнаар бэшэхын тула ажалша бэрхэ хүнүүдэй бүлэдэ пресс-конференци манай журналистнууд үнгэргэнэ. Тиимэ пресс-конференци бидэнэр Бага-Холбоолжоной нүүрhэнэй разрезэй экскаваторщинуудай бригадир, Октябриин революциин ордено Пётр Илларионович Коноваловай бүлэдэ болоо. Материалыень газетэдээ толилоо hэмди.

Ажалай түрүүшүүл болон журналистнуудай уулзалга манайда заншалта болонхой. 1972 онhоо 100 эхэ хонинhоо 100 гаран хурьга абаhан хонишодые редакцидаа уряжа, хөөрэлдөө үнгэргэнэбди. 1972 оной тиимэ уулзалгада 15 хонишон, 1973 ондо — 30, 1974 ондо — 33 хонишон хабаадаа. Уулзалгада хабаадагшад ажалайнгаа дүршэл тухай хөөрэдэг юм. Удаань тэдэнэй хөөрөөн газетэдэ тунхаглагдана. 1974 ондо аймагай промышленна үйлэдбэриин бүлэг түрүүшүүл редакцида уригдажа, олондо туhатай хөөрэлдөөн болоо hэн. Энэ жэлэй мартын эхеэр ВЛКСМ-эй райкомтой хамта үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлые — басагадые редакцидаа урябди. Энэмнай тон hонирхолгойгоор үнгэрөө. Уулзалгын материалые мартын 8-най номерто тунхаглаабди.

Социалис мүрысөөн тухай манай газетэдэ ямар аргаар бэшэгдэдэг тушаа эндэ тобшохоноор хэлэгдэбэ. Энэ хэрэгтэ дутагдалнууд үшөө олон. Тэдэнээ дары түргэн усадхажа, мүрысөөн тухай үшөө hайнаар, гүнзэгы удхатайгаар, олондо ойлгосотойгоор бэшэдэг болохо зорилготойбди.

Г. САБЖАЕВ,
«Улаан Сэлэнгэ» газетын редактор.

АГУУЕХЭ ТУГ НОМУУД...

Хара утаа тунааhан
Хамагай ядаралай
утанууд
Уудам табан түбинүүдтэ
Удаа удаагаар унтарна.

Жабхалан hайхан үетэдэй
Жаргалай мүнхэ зуланууд
Үеын үедэ гэрэлтэхээр
Үдэр бүри бадараагдана.

Зүб харгыта хүнүүдэй
Зүрхэндэ бадарhан
зулануудта —
Улаан туяата одонуудта
Унтархын аюул
байдаггүй!

Габьяата Волго, Дунай,
Ганг, Хуанхэ,
Миссисипиин
Дорюун дүүрэн уhараа
Долгилжол байhан үе
сагта,

Агуу Марксай,
Энгельсэй
Ашата Ленинэй
зохёолнууд.
Хамаг түмэнэй зүрхэндэ
Хадуугдан абтаха
хубитай даа!

Хамаг түмэнэй зүрхэн
соо
Халуунаар ороhон
үгэнүүдые
Унтараажа мартуулха
Уршагта шуурган
байдаггүйл!

Хамагай замые заагааша
Халуун уряал
үгэнүүдыень,
Сахюур хабсагайн
энгэртэ
Сажан үзэгүүдээр
hиилэлтэй гү?

Гранит хабсагайшье,
мүн баhал,
Гантажа, хэмхэржэ
болошодог,
Харатайгаар газарай
хүдэлөө hаа,
Хабсагайшье
хэмхэршэдэг...

Ажалша табан
түбинүүдэй
Анхарууу үнэнтэ хүнүүдэй
Хамтаржа жагсаалда
нэгэдэдэг
Халуун зүрхэнүүд лэ
найдалтай!

Ажалша, үнэншэ
хүнүүдэй
Аригуун баатар
зүрхэнүүдтэ,
Маркс-Ленинэй
hургаалнууд
Мандангаа мандаад
hайхан даа!

Маркс, Энгельс, Ленинэй
Мартагдашагүй номуудые
арадууд
Туяагаа тодоор
барадуулhан
Туг болгон үргэнэл!

Дуу домог баянтай
Дундаршагүй долгитой
Агуу мүрэнүүд
Ажалша табан түбидэ
бии;

Домог түүхэтэ
мүрэнүүдэй
Долгилжол байhан үедэ
Эрьедэнь hууша
арадуудынь
Эб найрамдалда
эрмэлзэхэл!

Үетэн олоной зүрхэндэ
Үнэниие заажа бадарhан
Багша Ленинэй
зохёолнууд
Баатар габьяа харуулна.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

ОЛОНИИТЫЕ ЭЛСҮҮЛЭГШЭ

Нарин сэмбын комбинадай комсомолой комитедэй кабинет... Эндэл нэхэлгын цехэй «Ткач» гэhэн ханын газетын редактор К. В. Косаревые бэдэржэ ябатараа, газетын уран зурааша Виктор Ходзинский комбинадай комсомолой эхин организациин секретарь Фаина Зарипова хоёртой уулзашабаб. Залуу хоёр нүхэд газетынгаа Майн 1-нэй номер бэлдэжэ байба.

— Оо, энэ цехэй газетэ комбинат соогоо hайнда тоологдодог юм, — гэжэ Фаина Зарипова хөөрэбэ. — Иимэ үндэр сэгнэлтэдэ тус газетэ түргэн хүртөөгүй. Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь болотор газетэ мүртэй hайнаар гарадаггүй hэн. Заримдаа огто гарадаггүй байгаа. Энээндэ редколлеги зэмэтэй hэн ааб даа. Ноябрь соо редколлегидэ эдэбхи ехэтэй хүнүүд hунигагдаа. Редактораар К. Косарев, уран зураашаар В. Ходзинский томилогдоо. Тэрэ гэhээр газетэмнай hара бүхэндэ гарадаг болоо.

Түрүүшын номернуудhаа газетын түхэл шарай тад ондоо болоhон юм. Гансашье шэмэглэлгынь талаар бэшэ, мүн өөрынгөө удха шанараар. Цех соо боложо байhан үйлэ хэрэгүүдые, социалис мүрысөө үргэнөөр харуулха, хүдэлмэриин асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ, дайралдадаг дутагдалнуудые усадхаха гэhэн гол зорилготой болоhон юм. Редколлегиин гэшүүд: Ходзинский Косарев хоёр цехэйнгээ ажалшадые эмхидхэжэ, газетын хүдэлмэридэ хабаадуулжа шадаhан байна. Мүн комбинадай партийна, комсомолой организацинууд редколлегидэ туhалдаг.

Газетын март hарын номерто «Арсалдаад туршая» гэhэн мастерай туhалагша К. Г. Пановой бэшэг гараhан байна. Автор иигэжэ бэшэнэ: «Цехэй хүдэлмэришэн үдэрэй даабари хододоо 110—120 процент дүүргэжэ ябаа. Теэд гэнтэ үбдэшэбэ гэлэй. Хэдэн хоног бюллетеньдэ байгаад, салингаа абахаяа ерэхэдэнь, тэрэниие шагналыень үгэдэгүй ушарнууд дайралдадаг байгаа».

Нүхэр Панов энэ хүдэлмэрилэгшэдэ шагнал үгэхэ ёhотой гэhэн дурадхал оруулна. Тиигээд бусад ажалшадые энэ асуудалаар hанамжа, дурадхалнуудаа оруулхыень гуйба. Тэрэниие цехэй хүдэлмэрилэгшэ бүхэн hонирхон уншажа, өөhэдынгөө дурадхал редколлегидэ оруулаа. Мүнөө энэ асуудал комбинадай ажалай ба салин хүлhэнэй таhагта шиидхэгдэжэ байнхай.

Энэ газетэдэ цех соо дэлгэрhэн социлис мүрысөөн үргэнөөр харуулагдажа, бэшэгдэжэ байдаг. «Хэнэй бригада түрүүлжэ, хэнэйнь гээгдэжэ ябанаб?» гэhэн асуудалда уншагшад гүйсэд харюу абаха. Энэ жэлэй эхеэр В. М. Лобановай бригада голодоhогүй продукци бүтээхэ гэhэн үүсхэл гаргажа, тэрэнь газетэдэ толилогдоо. Энээниие нь Н. Г. Трифоновэй бригадын нэхэгшэд дэмжээ бэлэй. Тиигэжэ тус бригаданууд бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар тушаадаг болоо.

Апрель hарын номер. Газетын түрүү бэшэг В. И. Ленинэй түрэhөөр 105 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Хоердохи колонкодо нүхэр Выговский бригадынгаа нэхэгшэдые туйлаhан ехэ амжалтаарнь халуунаар амаршална. Үнэхөөрөөшье, бригадын басагад апрель hарада габшагайгаар ажаллажа, hарынгаа даабари 112,5 процент дүүргэhэн юм.

«Үшөө дахин шанар тухай» гэhэн мастер К. М. Чембуровагай заметкэ уншагшадай анхарал татана. Энэ нүхэр үнгэрhэн үе соо муу шанартай продукци гаргаhан хүдэлмэрилэгшэдые шүүмжэлжэ, түрүү нэхэгшэдhээ жэшээ абахыень уряална. Профсоюзай цехкомой түрүүлэгшэ В. Н. Парамонов нүхэд Н. Г. Трифонов, Е. Г. Неродов, В. Д. Макин гэгшэдэй бригадануудай туйлаhан амжалтануудаар омогорхоно. Энэ номерто мүн лэ коммунис субботнигой дүнгүүд харуулагдана.

Редколлегиин гэшүүд цехэй хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоотой. Нэгэ жэшээ дурдая. Залуу басаган Надя ажалдаа харюусалга багатайгаар хандадаг, голодоhо ехэтэй продукци гаргадаг байба. Тиигэхэдэнь редколлегиин гэшүүд тэрэ басагантай уулзажа хөөрэлдөө hэн. Тэрээнhээ хойшо залуу басаган ажалдаа hайнаар хандадаг болоhон юм.

«Газетэ хадаа хамтын пропагандист, хамтын агитатор байхаhаа гадна, мүн хамтын эмхидхэлшэ болоно» гэhэн В. И. Ленинэй үгэнүүд нарин сэмбын комбинадай нэхэлгын цехэй ханын газетэдэ таараха гээшэ ха.

Д. ГАРМАЕВ.

„НЭГЭ ГАЗАР ОШОЁ“

Уран зохёол, газетэ... Иигэжэ бэшэжэрхёод, бодолгото болошобоб. Нээрээшье, эдэ үгэнүүдэй хоорондо ямар ехэ холбоон бии гээшэб?

Өөрын лэ жэшээ түрүүн hанагдаадхиха ха юм даа. Үшөө Хэрэнэй дунда hургуулида hуража ябаад, хоёр-гурбан шүлэг бэшээд, нүхэртөө харуулхадам, тэрэмни: «Ябая, Нэгэ газар ошоё» гэжэ дахуулжа асархадаа, «Красное знамя» гэжэ аймагай газетын редакцида оруулаа бэлэй. Хэншье hэм, нэгэ хүн угтажа ерээд, «Гаргахабди, асаржа бай» — гэжэ найдуулаа hэн. Тэрэ гэhээр колхозой улаан буланда ходо орожо, аймагай газетые, мүн «Буряад үнэниие» hэхэдэг болоо hэм.

Иимэрхүүгээр лэ эхилэн бэшэгшэ бүхэн газетэтэй танилсажа, саашадаа бүхы наhан соогоо үргэhэн эхэтээ шэнгеэр хуби заяагаа холбоно бэшэ аал даа.

Тиихэдэ олонхи залуу уран зохёолшод редакцида хүдэлхээ өөрынгөө нангин уялга шэнгеэр тоолодог. Иимэл мэдэрэлдэ абтажа, дүшэндөө дүтэлhэн Хоца Намсараевшье, арбан наймата Мүнхэ Сарьдагшье редакцинуудта ажаллаа ёhотой.

Зохёол хэблэлгэ тухай хэлэхэ болоо hаа, бага, ехэшье жанрай бүхы шахуу бүтээлнүүд анха түрүүн газетын хүсөөр уншагшадта мэдээжэ болоно бшуу. Эндэ жэшээ болгон дурдахада, Д. Батожабайн романуудай, Н. Дамдиновай поэмэнүүдэй хэhэгүүдые «Буряад үнэндэ» унщажа, ном боложо гарахыень хүлеэhэн зон олон байгша.

Түнхэнэй «Саяан» газетын энэ талаар ямар ажал хэжэ байдагые тобшохоноор дурдаха дуран хүрэнэ.

Минии мэдэхэhээ хойшо энэ газетын редакци (урдань «Красное знамя» гэжэ нэрэтэй байгаа) залуу бэлигтэниие, нэгэ-хоёршье шүлэгтэй болог, дэмжэхэ, хүмүүжүүлхэ гэhэн заншалтай агша. Энэнь бүри холоhоо эхитэй.

1936—37 онуудта поэт Дольен Мадасоной хүтэлбэрилдэг байhан «Түнхэнэй хабар» гэhэн литературно-фольклорно кружогой хоёр ном газетын хабсаргалта болон толилогдоо бэлэй. Тэдэн соо Сэрээтэр Зарбуевай, мүнөө эрдэмэй кандидат Соном Гомбоевич Дугаровай болон бусадай шүлэг, богонихон рассказууд оролсоhон байдаг.

Һүүлэй үедэ Түнхэнhөө урган гаража, Буряад орон соогуураа мэдээжэ болоhон залуу зохёолшодой бүхы шахуу шүлэг, рассказ, басни, онтохонууд «Саяан» газетээр лэ дамжажа, номой хэблэлдэ хүрэhэн байха.

Редакциин дэргэдэхи литературна нэгэдэлэй гэшүүд гансал шүлэг, рассказуудаа hугабшалаад ябадаггүй, эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэд шэнгеэр очерк, зураглалнуудые, миин статья, мэдээсэлнүүдые эльгээжэ байдаг. Уран зохёолоймнай хуудаhанууд (буряадаар «Саяанай самараан», ородоор «Саянские зори») газетымнай уран шэмэглэл боложо, уншагшадые хужарлуулдаг гэбэл ехэ алдуу болохогүй.

Л. ТАПХАЕВ,
Мүнхэ-Сарьдагай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэ, поэт.

Ленинскэ урнагай коммунист, манай үнинэй хүдөө бэ...шэ Прокопий Бординович Ангаров КПСС-эй зэргэдэ ...жэл ябажа байна.

Граждан дайнда хабаадаhан, нютагтаа түрүүлэн, 1921 ...о комсомолой гэшүүн болоhон, 1925 оной апрель hа... ленинскэ партиин зэргэдэ жагсаhан П. Б. Ангаров ...ай hайхан зам гаталаа. 1933 ондо Москвада ...СС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Зүүн зүгэй ажалшадай ком...ис университет дүүргээд, Сэлэнгын МТС-эй политот...эй начальнигаар хүдэлөө. 25 жэлэй туршада — пен...да гаратараа эндэхи механизаторнуудай дунда хүмүү...лгын ехэ хүдэлмэри ябуулhан байна.

П. Б. Ангаров Эсэгэ ороноо хамгаалха Агуу ехэ дайн...хабаадаа. Үнинэй коммунистын үбсүүе Улаан Одоной ...ен, хэдэн медаль шэмэглэнэ.

П. Б. Ангаровые партиин зэргэдэ ябаhан алтан ой...нь амаршалаад, үшөө олон жэлдэ элүүр энхэ, золжаргалтай ябахыень хүсэе.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Б. Ангаров.

А. БОРИСОВ.

...ОМ—ГЭРЭЙ ҺҮЛДЭ

..., номой хэблэлгүй ...гта хуушан монго... ...шадаг, бэшэдэг хү... ...өөшье hаа, нютаг ... байдаг hэн. Тэдэнэр ...үльгэр туужануудые ...айгаар буулгажа ... бэлэй. Тэрэнээ ном ...олоод, өөрынгөө нү... ...рэл гаралдаа үгэхэ... «Хадагалжа байгты. ...э гэрэй hүлдэ юм. ...агалхада, «эдеэ эрип... ...эдэн үе соо мүнхэ ... Үрэ хүүгэдтнайшье ... болохо. Ном гамна... ...ай болгохогүй юм. ...тажа, олон болгохо ...мбрэлтэй хэрэг гэ... ...ээд hургаал хэлэг...

... нютагта барша Цан... ... алдаршаhан үбгэн ...hэн. Тэрэ үбгэн бүхы ... соогоо номой бэр ... дээрэ hиилэжэ, хуу... ...голоор «Үзэглэл» ...шаха номуудые бар... ...амтартай. Нанзад ...модон бар ба бар... ...Үльдэргын арадай ... табяатай байдаг. ... ехэ hонирхон ха...

... наhатай үбгэдэй ... дүүргэжэ гэхэ гү, ... үедэ гүрэнэй хэб... гараhан түрүүшын ... баярлан угтаhан ... хорёод оной үеэр ...тагай уншалгын ...удта ошоhон бишы... ...мүүдые буулгажа ...аад зондо уншажа, ...даг бэлэйбди. Би ..., «Хилээмэн», «Ол... ...эгүүдые избачуу... ...лтээр оло дахин буулгаа hэм. «Борохон хүзүүтэ» гэжэ ородhоо оршуулагдаhан М. Пришвинэй хүүгэдэй рассказ ехэ hонирхон, уяржа уншаад, тэрэнээ буулгажа, ном болгоод, удаан абажа ябаhанаа мартагшагүйб.

Мүнөө соёл-гэгээрэлнай аргагүй ехээр хүгжөө. Айл бүхэндэ библиотекэ, бүлэ бүхэн үдэр бүри хэдэн газетэ, журнал абажа, уншадаг заншалтай болонхой. Нютаг бүхэндэ библиотекэ, номой магазин бии. Хүнэй бэлиг ухаанhаа мүндэлhэн, олоной оролдосотой уран гараар хэблэгдэhэн номуудые уншагшад гамнахаа мэдэдэг, үнэхөөрөө гэрэйнгээ hүлдэ болгон нангинаар хадагалдаг гээшэ.

Ном, журнал гамнадаггүй, гутаадаг, нугалдаг, эреэлдэг заримашуул ушардаг байна. Илангаяа учебнигүүд гарhаа түргэн гарадаг. Нэгэ номые хэдэн жэл соо хэдэн хүн үзэжэ, эрдэм бэлигтэ hураха ёhотой бшуу. Гараhаар жэлшье болоогүй хабтаhатай учебник аад, тогооной бархюул шэнги болошоод, дээгүүрээ эреэлүүлэнхэй, хуудаhа дутуу болонхой дайралдадаг. Иимэ ушарнууд номой наhа богонидхоно, үгы хэнэ бшуу.

Хэблэлэй hайндэр үнгэргэжэ байха зуураа ном гамнаха, тэрэниие нангинаар хадагалжа, наhыень утадхаха тухай зорилго табиха ёhотойбди.

Ц. НОМТОЕВ.

Яруунын аймаг.

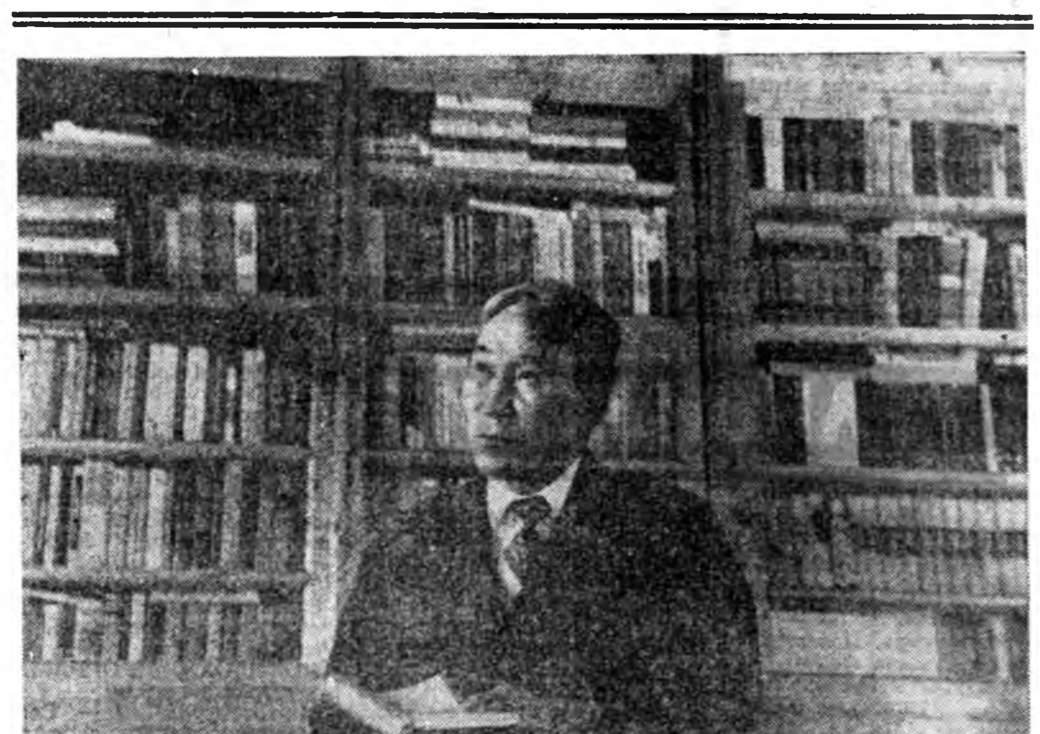

Санжа Хабарович Санжитов... Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай хатуу шанга жэлнүүдэй үедэ түрэл Санага нютагайнгаа колхозой түрүүлэгшээр хүдэлжэ эхилээ hэн. Удаань совхозой директорээр ажаллаа. Тиигэхэ зуураа ажахын экономико болон соёл культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ горитойхон хубитаяа оруулалсаhан байха юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ Санагын сомоной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр ажаллана.

С. Х. Санжитов хэды ехэ ажалтай байгаашье hаа, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг байха юм. Колхозой түрүүлэгшээршье, совхозой директорээршье хүдэлжэ байхадаа, манай газетын хүдэлмэридэ хабаадажа, hонирхолтой, гүнзэгы удхатай корреспонденцинүүдые бэшэдэг байгаа. Һүүлэй үедэ — илангаяа сомсоведтэ хүдэлхэ зуураа манай газетын эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэдэй нэгэн болонхой.

Санжа Хабарович номдо ехэ дуратай хүн. Ямар нэгэн суглаанда гү, али зүблөөндэ хабаадахадаа, Улаан-Үдэ хото ерэхэдээ, hонирхолтой хэдэн ном заатагүй худалдан абаhан лэ байха. Гэртэнь гайхамаар баян библиотекэ бии. Тэндэнь элдэб янзын темээр хэрэгтэй номоо оложо болохо. Манай эдэбхитэниие совет хэблэлэй үдэртэй дашарамдуулан халуунаар амаршалаад, золтой жаргалтай ажаhуухыень, булад гуурhанайнь бүри хатуужахые юрөөнэбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Х. Санжитов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

„ХОНХЫН“ ДУУН ЖЭНГИРНЭ

Совет хэблэлэй үдэртэй дашарамдуулан, «Буряад үнэндэ» гарадаг «Хонхо» тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

Хэдэн жэлэй туршада «Хонхые» хүүгэд hонирхон уншадагшье, хүүгэд бэлиг шадабаряараа олоороо хабаадалсадагшье болонхой. Имагтал энэ зэргын үхибүүдэй газетэ, журнал («Байгал» журналай булан харагдаа абаагүй hаа) буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэнэгүйл. «Хонхын» үүргэ үдэр бүри үндынэ, удхань эли бодо hайжараа. Энээниие hаяын номернууд гэршэлнэ.

Зурагууд тухай hанамжаяа хэлэхэдэ иимэ: үхибүүдэй фантази, хёрхо ажаглалта, уран нугархай, дүйтэй «алтан» гар намайе hонирхуулна. Жэшээнь январиин 7-ной «Хонхын» 42-дохи номерто Ц-Д. Зундуевай «Гэсэр» гэжэ нэрэтэй зураг хараад, алтан шаргал наранай элшэ туяа дахан, хүлэг морёороо огторгойгоор дэбин, Абай Гэсэр баатар арад зонойноо амгалан тайбан байдал сахин гү, али хархис дайсанаа hүнөөхэ hанаатай бодомжолон, газар уруу хаража ябаhан тухайнь тодорхойлон зураглаа. Үшөө тиихэдэ, апрелиин 11-нэй 44-дэхи «Хонходо» Хориин 1-дэхи дунда hургуулиин 7-дохи классай hурагша Сокто Ринчиндоржиевай «Алдарта сэрэгшын нэрэ мүнхэрэг» гэhэн публицистикэ hонирхомоор бэшэгдээд, «Фронт мордобо», «Хүбүүгээ хүлеэhэн эхэ» гэжэ зурагуудынь (удхаараа холбоотой) үнэншэмэ зүбөөр бүтээгдэhэн, сэдьхэл дайрамаар байба. Юундэб гэхэдэ, ерээдүйн уран зурааша (магад) Сокто буряад арадайнгаа үнгэрhэн «үбшэнтэ» үе сагые уншаhан номуудаараа, хараhан фильмүүдээрээ, аха хүнүүдэй хөөрэлдэhөөр тухайлжа, олон тоото яhанай нүхэдөөрөө сэрэгтэ мордоhон буряад хүбүүнэй, дайнай hүүлээр хүбүүгээ хүлеэжэ эсэшэhэн, бүгдышэhэн, үтэлhэн буряад эхын дүрсэ шарайе ойлгуулжа шадаал даа. Эдэ хоёр hурагшад нэгэ темэдэ зохёолоо бүтээхэ зуураа, фашис Германиие дараhаар 30 жэлэй ойе тэмдэглэлсэн байна ха юм.

«Хонхын» ехэнхи хубиие уран шүлэгүүд, найруулганууд, үгүүлэлнүүд, бишыхан рассказууд, баснинууд, элдэб янзын арадай аман зохёолнууд эзэлнэ. Арганьгүй... Эдэ бүгэдэ булта үхибүүдэй бүтээл, суглуулбаринуудhаа бшуу. Эдэ бүгэдэндэ манай мэдээжэ уран зохёолшод, түрэлхи хэлэ ба литературын багшанар урид хэлэhэн сролто үгэнүүдые, hайн hайхан захяа заабари, магтаал үгэнүүдые үгэдэг байhаниинь бүришье hайшаалтай.

Жэшээнь, 1974 оной мартын 13-най «Хонхын» 38-дахи номерто Ц. Дондогойн «Шүлэгүүдэй бишыхан шэнжэлэл» дотор Мэлэ-Бортын найман жэлэй hургуулиин (Захаамин) 7-дохи классай hурагша Надя Цыреновагай шүлэгүүд тушаа hайшаалта мүрнүүд бэшэгдээд, «Эхын зүрхэн» гэжэ удхатайхан шүлэгынь толилогдоhон.

Мүн «Хүүгэд тоонтоёо түүрээнэ» гэhэн гаршаг доро (1974 оной июлиин 26-най номер, оролто үгэнь Ц. Дондогойн) үгэ хэлбэриингээ талаар хурса, бодолнуудынь далитай бүтээлнүүд шэлэгдэн толилогдоо. Энэ — Улаан-Үдын интернат hургуулиин 10-дахи классай hурагшад Н-Х. Гомбоевагай «Манай омогорхол», Люба Будаевагай «Түрэл нютаг Хүсөөтэм» гэhэн зохёолнууд болоно.

Тэрэшэлэн түрэлхи хэлэ ба литературын багшанарай арюун нангин үүргые, уран зохёол бэшэжэ туршадаг hурагшадай зохёолнуудые онсо тэмдэглэн, манай мэдээжэ поэтесса Ц-Д. Дондокова «Хонхын» 39-дэхи номерто (1974 оной июниин 19) урин дулаан үгэнүүдые, Ц. Дондогой «Хонхын» 41-дэхи номерто (1974 оной сентябриин 26) арадайнгаа аман зохёол шэнжэлэгты, суглуулагты гэжэ уряалаа.

Юрэнхы дээрээ үхибүүдэй «Хонхо» гэжэ литературна хуудаhанай шанар улам hайжарна гэхэ байнаб.

Дутагдалынь юуб гэхэдэ, заримдаа «Хонхын» таhалдал гэхэ, гү али забhарлал аргагүй удаан болоно ха. Энээниие саашадаа хараадаа абан, hарада нэгэ дахин гаргадаг байгаа hаа, ехэ hайн бэлэй. Уран зохёолшод, уран зураашад халуун дулаан үгэнүүдээ, заабаринуудаа үхибүүдтэ бэлэглэжэ байг лэ.

Г-Б. ТОКТОХОЕВ,
Бургалтайн дунда hургуулиин багша.

Зэдын аймаг.

СВЯТОСЛАВ РЕРИХТЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

Энэдхэг ороной арадууд, тэдэнэрэй эртэ урдын болон мүнөө сагай соёл культура, искусство ехэ hонирхолтой юм. Энэ жэлдэ Москвада уран зурагай ехэ выставкэ нээгдээ hэн. Энэ хадаа агуу уран зурааша Николай Рерихэй 100 жэлэй, Святослав Рерихэй түрэhөөр 70 жэлэй ойнуудта зорюулагдаа бэлэй. Энэ выставкэ Ленинград хотын хүн зондо харуулагдаа.

Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей соо мүнөөдэр имэ выставкэ нээгдэхэнь.

Святослав Рерихэй 170 бүтээл эндэ харуулагдаха. Тэрэнэй уран зурагууд янза бүриин темэнүүдтэ зорюулагдана. Индиин гоё hайхан байгаали, Гималайн шэлэнүүд, гол мүрэнүүд С. Рерихэй уран зурагууд соо эли тодоор, үнэншэмөөр, hайхашаамаар харуулагданхай. Энэдхэг ороной арадуудай ажалша абари зан, тэдэнэй уран бэлиг, ажабайдал эдэ зурагууд соо харуулагдана.

С. Н. Рерих хүнүүдэй дүрэ зурагуудые олоор бүтээhэн юм. Индиин арадай түлөөлэгшэдэй ехэ олон дүрэнүүдые тэрэ зураа. Жэшээлхэдэ, Индиин премьер-министр байhан Джавахарлал Неру, вице-президент Радхакришнан Прасад болон бусадай дүрэнүүдые уран гоёор бүтээжэ шадаhан байна. Тинхэдэ Индиин эхэнэрнүүдэй образууд үнэншэмэ тодоор харуулагданхай.

Рерихэй зохёолнууд шэрэ будагайнгаа талаар тодо хурса, тунгалаг сэбэр, уран гоё байха юм. Хүнүүдэй сэдьхэл бодолой байдалые, тэдэнэй hаналые эли тодоор харуулхын тула уран зурааша шэрэ будаг гээшые ехэ шадамараар хэрэглэдэг байгаа.

Энэ выставкэдэ ороhон хүн агуу уран зураашын бүтээлнүүдтэй танилсажа, ехэ бэлигэй хүсэтэ залиие мэдэрхэ зэргэтэй гээд hанагдана. Святослав Рерих хадаа ородой мэдээжэ уран зурааша Николай Константинович Рерих эсэгынгээ хэрэгые саашадань үргэлжэлүүлжэ, Зүүн зүгые харуулха талаар нилээд ехэ хубитаяа оруулаа. Н. Рерих аяншалгада оло дахин ябадаг байгаа. Буряад орон соогуур гаража, Монголдо хоёр дахин ошоо. Николай Константинович 1926 ондо манай уран зурааша Ц.С. Сампиловтай Монгол орондо уулзаа hэн. Сампиловай бэлигые уран зурааша үндэрөөр сэгнэжэ, тэрэнэй дүрые зураhан, нэгэ бүтээлээ бэлэглэhэн байна. Энэ дүрэ болон тэрэ зурагыень выставкэдэ хаража болоно.

Святослав Рерихэй зурагуудай выставкэ хадаа манай хотын хүн зоной, искусствада дуратайшуулай ехэ hайндэр болохонь лабтай.

С. МУНГАЛОВА,
искусство шэнжэлэгшэ.

ЗАНШАЛТА 19-дэхи...

Спорт

Советскэ Союзай Герой, гвардиин полковник Владимир Бузинаевич Борсоевой дурасхаалда зорюулагдаhан 30 километрэй заншалта 19-дэхи урилдаан майн 2-то үнгэрэгдэбэ. Энэ жэлэй урилдаан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойн урдахана үнгэргэгдэhэн дээрэhээ онсо удха шанартай, баяр жабхалантай байгаа.

...Үдэрэй 12 саг. Советүүдэй талмай. Наратай сэлмэг үдэр байба. Урда зүгhөө hалхин hулаханаар hэбшээлжэ, элдэб үнгэтэй спортын тугуудые, уряа лозунгнуудые намилзуулна...

— Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад, республикымнай спортын ветеранууд, мүн заншалта энэ урилдаанда хабаадаха хүнгэн атледүүд жагсаагдаа, — гэжэ парадые командалагша, «Урожай» бүлгэмэй областной Совэдэй түрүүлэгшэ В. Л. Балдаевай элидхэмсээрнь, физкультура ба спортын республиканска комитедэй түрүүлэгшэ Г. М. Сергеев эдэниие халуунаар амаршалба.

Удаань спортын ветеранууд, хүнгэн атледүүд баглаа сэсэгүүдые дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин, ажалшан арадай вождь ба багша В. И. Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ табиhан байна.

Һүүлээрнь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад болон спортын ветерануудта дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаа. «Спартак» бүлгэмэй областной Совэдэй түрүүлэгшын орлогшо Н. Н. Иванов дайнай ба спортын ветерануудай үмэнэhөө үгэ хэлэхэдээ, Агуусхэ Илалтын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хүнгэн атледүүдые, сугларагшадые үнэн зүрхэнhөө амаршалан үреэбэ.

...Старт үгтэжэ, спортын зургаан бүлгэмэй 24 урилдаашан замдаа гараба. Урдань 30 километр. Хүнгэн машинануудаар, велосипедистнүүдээр үдэшэгдэhэн хүнгэн атледүүд түрэл хотынгоо үйлсөөр үнгэрөөд, Хяагтын дардам харгыгаар 14-дэхи километр хүрэтэр ошоод, hөөргөө бусаха ёhотой hэн.

СССР-эй спортын мастернууд Владимир Цыренов, Федор Капустин болон хэдэн мастерта кандидадуул абаhаар лэ урагшаа гаража, бүлэгөөрөө түрүүшын 10 километр гаталба. Тиигэhээр Иннокентий Боркин, Валерий Дарбаков, Валерий Разницын гэгшэд 15-дахи километртэ түрүүлэн хүрэжэ ерэнэ.

Үбдэжэ ябаhан Владимир Цыренов урилдаанай харгы дээрэ тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ аргагүй боложо, замhаа гараба. Уданшьегүй түрүүлжэ ябагшадай нэгэн И. Боркин мүрысөөнэй эршэ тэсэнгүй, мүн лэ болихо ушартай болоо. Тиигэжэ «Урожайч» спортсменүүд командаараа илаха аргагүй болобо.

«Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багша, спортын мастерта кандидат Валерий Разницын бэшэнhээ таhаржа, 20 километрые 69,25 минута соо гаталаад, саашадаа гүйдэлөө hуладхангүй, 30 километрые 1 час 44 минута 50 секунда соо дабажа, заншалта урилдаанда түрүүшынхеэ илаа. Алексей Михалев («Урожай»), Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй hурагша Михаил Кривошеин («Трудовые резервы») хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ. «Урожайн» түлөөлэгшэд: Дарбаков, Түнхэнэй аймагай ажахынуудай нэгэнэй агроном А. Намжилов ехэ хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр мүрысэжэ, саашанхи hууринуудта гараhан байха юм.

Урилдаанай дүн согсолходо, 188 очкотой «Труд» бүлгэмэй спортсменүүд илаба. «Урожайн» түлөөлэгшэд (118 очкотой) — хоёрдохи, локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүнгэн атледүүд гурбадахи hуури эзэлээ.

Илаhан командануд, хүнгэн атледүүд дурасхаалта бэлэгүүдээр, кубогуудаар, дипломуудаар, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба. Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай хүдэлмэришэн Алексей Невский — эгээл залуу хабаадагша, Валерий Дарбаков — илалта туйлаха ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байhанай түлөө тусхай шангуудта хүртөө.

Иигэжэ заншалта 19-дэхи урилдаан айхабтар шанга, hонирхолтой тэмсэлдэ үнгэрбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дайнай ба спортын ветерануудта дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаба; урилдаанда илаhан В. Разницында спортын ветеран С. М. Ициксон I шатын диплом, кубок барюулжа байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖУУД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» апрелиин 30-да Москвада үнгэргэгдэhэн 15-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: гурбан хүн зургаан номер таажа, тус тустаа 5000 түхэриг абаха болобо. Табан номер таагшад — 571 түхэриг, дүрбэн номер тааhан хүнүүд — 25 түхэриг, гурбан номер тааhан хүнүүд — 3 түхэриг абаха байна.

«Спортлото-2»: зургаан номер нэгэшье хүн таагаагүй. Табан номер таагшад — 4045 түхэриг, дүрбэн номер тааhан хүнүүд — 43 түхэриг, гурбан номер таагшад — 3 түхэриг абаха.

Шүүбэринүүд майн 11-hээ июниин 11 болотор түлэгдэхэ.

Ээлжээтэ тираж 1975 оной майн 7-до үнгэргэгдэхэ юм. (ТАСС).

ПАМЯТНИГУУДЫЕ ҺЭРГЭЭН ХАРУУҺАЛХА

Һүүлэй үедэ Эхэ орон, тэрэ тоодо манай республика дотор соёлой болон түүхын памятнигуудые хамгаалгада ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Манай республикада Бүхэроссин бүлгэмэй отделени, аймаг бүхэндэ эмхинүүд байгуулагданхай. Дурсагдагша отделени болон эмхинүүдэй түлөөлэгшэд hаяхан сугларжа, табадахи конференциеэ үнгэргэhэн, ажалдаа бии байгаа дутуу дундануудаа шүүмжэлэн хэлсэhэн, ерээдүйдэ хэгдэхэ ажал хүдэлмэреэ хараалhан байна.

Үнгэрhэн үе соо соёл культурын болон түүхын 1.006 памятник манай республикада олдонхой. Тэдэнэй 34-ниинь архитектурна, 441-ниинь түүхын памятнигууд болоно. Түүхэтэ памятнигуудай дунда долоониинь декабристнуудай, 17-ниинь 1905—1907 онуудай ородой түрүүшын революцида хабаадагшадай гэжэ тодоруулагданхай. Бусадынь граждан дайнда хабаадагшадта, колхозно тарялшадай хамгын ажал байгуулагшадта, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда унаhан Буряад ороной баатар хүбүүдтэ зорюулагдаhан 240 памятник болоно.

Һүүлэй гурбахан жэлэй туршада хорёод памятник олдоhон байна. Эдэ бүгэдые бэдэрхэ, тодоруулха хүдэлмэридэ манай эдэбхитэд, СССР-эй Наукануудай академиин Буряадай филиалай эрдэмтэд горитой туhаламжа үзүүлээ. Мүнөө республика доторнай гүрэнэй удха шанартай 35 памятник тоологдоно. 1974 оной декабриин 4-дэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совэдэй шиидхэhэнэй ёhоор, 1971 оной ноябриин 3-да Совэдүүдэй талмай дээрэ табигдаhан Коммунис парти, Совет гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй памятник дээрэ дурсагдаhан тоонуудта нэмэжэ оруулагдаhан байна. Архитектурна памятнигуудай дундаhаа Ленинэй орденто оперо, баледэй театр болон бусадые нэрлэмээр.

Богонёор хэлэхэдэ, республика доторнай үнгэрhэн үеын, мүн hүүлэй үедэ тодоруулагдаhан hонирхолтой олон памятнигууд бии гээшэ. Эдэ бүгэдые хамгаалха, hайнаар байлгаха, олоной дунда ойлгуулан тайлбарилха ба ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Бүхэроссин бүлгэмэй Буряадай отделени, нютагай Совэдүүдэй соёл гэгээрэлэй эдэбхитэдтэй суг горитойхон хүдэлмэри ябуулаа гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд элидхэл доторшье хэлэгдэhэн байна.

Гэхэтэй хамта, аймагуудтахи эмхинүүд болон нютагай Совэдүүд памятнигуудые бэдэржэ олохо хэрэгтэ hаналаа хандуулхаhаа бэшэ тагай, отделениин hомолhон мүнгэ зөөри хэрэглээгүй байhаар. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын бүлгэмэй президиум олдоhон памятнигуудые hэльбэн заhабарилгада 62 мянган түхэриг hомолhон юм. Зүгөөр энэ мүнгэнэй эхэнхи хубиинь гаргашалагдаагүй үлэhэниинь гайхалтай. Жэшээнь, Улаан-Үдэдэ саазалуулагдаhан дүрбэн социал-демократуудай, Сэлэнгын аймагта граждан дайнай жэлнүүдтэ алуулhан хоёр красногвардеецүүдэй памятнигууд мүнөөдэр хүрэтэр hэльбэн заhагдаагүй гэжэ Бүхэроссин бүлгэмэй отделениин соведэй түрүүлэгшэ П. Н. Нимаев шүүмжэлбэ.

1975 ондо Бэшүүрэй, Хурамхаанай, Хэжэнгын, Яруунын, Хойто-Байгалай, Баунтын, Баргажанай, Зэдын, Сэлэнгын аймагуудта бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэжэ, олдоhон соёлой, түүхэтэ памятнигуудта тусгаар паспорт үгтэхэ, шэнэлэгдэхээр хараалагдаба. Эндэ аймагуудтахи эмхинүүд, нютагай Совэдүүд өөhэдынгөө хубитые оруулалсаха зэргэтэй.

Бүхэроссин Буряадай бүлгэмэй отделени тоосоото үе соогоо ажалшадай дунда 2918 лекци уншаhан, аймагуудай эмхинүүдтэ бэлэн болгогдоhон хэдэн арбаад лекци эльгээhэн байха юм. Республикын «Буряад үнэн», «Правда Бурятии», «Буряадай залуушуул» газетэнүүд ажалшадай дунда памятнигууд тухай ойлгуулалмжын хүдэлмэри ябуулхадамнай ехэ туhаламжа үзүүлнэ гээд элидхэл дотор хэлэгдэбэ.

Республикын отделени, аймагуудай эмхинүүд шухаг болоhон соёлой болон түүхын памятнигуудые бэдэржэ олохо талаар ажалшадые, илангаяа hурагшадые олоорнь хабаадуулжа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронт дээрэ наhа бараhан гү, али үшөө тодоруулагдажа үрдеэдүй сэрэгшэдые олоорнь оложо нютаг бүхэндэ памятник табихадань туhалhан байна. Тиихэдэ парти, комсомолой болон ажалай, дайнай ветеранууд ажалай дайшалхы, революционно ёhо заншалые залуушуулай дунда тайлбарилан ойлгуулха хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсана. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада ветеранууд залуушуултай 2.868 уулзалга үнгэргэжэ, өөhэдынгөө ажалай баян дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэhэн байха юм.

Эдэ бүгэдын хажуугаар зарим аймагуудай эмхинүүд бүлгэмэй хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэ hаналаа багаар хандуулна, гэшүүдэйнгээ тоо олошоруулхын хойноhоо оролдоногүй. Тэдэнэй тоодо Прибайкалиин, Захааминай, Бэшүүрэй Зэдын аймагуудай эмхинүүд бирагүй байдалтай гэжэ тэмдэглэгдэhэн байна.

Байгша ондо совет арадай фашис Германиие илаhаар 30, Сенадай талмай дээрэ декабрь hарада болоhон восстаниин 150, 1977 ондо Хяагта хотын байгуулагдаhаар 250, Агууехэ октябриин Социалис революциин 60 жэлэй ойн үдэрнүүдые эрхим амжалта туйлан угтаха гэжэ конференцидэ хабаадагшад шиидэhэн байна.

Конференциин делегадуул аймагуудта бии байгаа дутуу дундануудаа ойрын сагта усадхаха гэhэн шиидхэбэри баталан абаба. Удаань Бүхэроссин бүлгэмэй Буряадай отделениин Соведэй бүридэл шэнээр hунгагдаба. Соведэй түрүүлэгшээр П. Н. Нимаев, орлогшонуудаар Н. П. Егунов, Е. М. Залкинд, харюусалгата секретаряар И. П. Ильин гэгшэд hунгагдаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА
телефон-телеграф-радио

ПЕКИН

ХИТАДАЙ УРДА ХУБИИН ХЭДЭН ХОТОНУУДААР ЯБАБА

ТАСС

Хилын асуудалнуудые гүримшуулан шиидхэхэ совет-хитадай хөөрэлдөөнүүдтэ хабаададаг СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Л. Ф. Ильичев түрүүтэй Совет правительствэнэ делегаци Хитадай талын уряалаар Хитадай урда хубиин хэдэ хэдэн хотонуудаар ябаhан байна.

Делегаци хэдэн промышленна предприятинуудтай, арадай коммунануудтай танилсаhан, Гуанчжоуска ярмагта, Шанхайн промышленна выставкэдэ хүрэhэн, Гуйлинь, Сучжоу, Уси ба Шанхай хотонуудай ревкомуудай түрүүлэгшэнэрэй орлогшонортой уулзаhан ба[...] ха юм.

1927 ондо Кантондо бо[...] hон восстанида хабаад[...] дай Гуанчжоу хотодохи [...] дээрэ, мүн энэ восстан[...] hүүлээр гоминьдано[...] хархис хүсэнүүдээр [...] муухайгаар хэhээг[...] алуулhан совет консул[...] вын хүдэлмэрилэгшэдтэ [...] хоогдоhон памятнигай [...] дэ Совет болон Хитадай [...] легацинууд веногуудые [...] биба.

Хитадай правительст[...] на делегациин толгойлог[...] орлогшо Цай Хун-цзян С[...] делегациие үдэшэн ябал[...]

ВЬЕТНАМ АРАДАЙ ИЛАЛТЫЕ ДЭЛХЭЙН ХҮН ЗОН АМАРШАЛНА

Эхэ ороноо сүлөөлхэ талаар вьетнам арадай, Урда Вьетнамай патриодуудай туйлаhан түүхэтэ илалтые бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитэ халуунаар амаршална. Урда Вьетнамдахи дахуулнуудай захиргаанай хосорон hалажа, бэеэ тушаалга Индохитадай хахад арал дээрэ уласхоорондын шахардуу шанга байдал hуларуулха арга олгохо байна гээд хүн зон тэмдэглэнэ.

Вьетнамай Ажалшадай партиин орган — «Нян зан» газетэ түрүү бэшэг толилбо. Вьетнам арадай илалта хадаа Индохитадай гурбан ороной — Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын hаналаа батаар нэгэдэлгын илалтын, социалис оронуудай, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, эб найрамдалда дуратай арадуудай, түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэнэй вьетнам арадта үзүүлhэн туhаламжа, дэмжэлгын үрэ дүн болоно гээд энээн дотор тэмдэглэгдэнэ. Энэ хадаа дэлхэйн хүгжэлтэ дэбжэлтын, революциин бүхы хүсэнүүдэй илалта болоно гээд «Нян зан» газетэ бэшэнэ.

Энэ илалта Советскэ Со[юз]ай, социалис хани нэгэ[...] тэ бүхы оронуудай, на[ци]нально-сүлөөрэлгын ба [...] рүү үзэлтэй бусад хүд[...] нүүдэй ниитын амжалта, [ин]тернациональна hанал [...] тэй байлгын үрэ дүн бол[...] гээд «Руде право» газ[етэ] тэмдэглэнэ.

«Урда Вьетнамые сүл[өөлэгдэ]hэн түүхэтэ ушарые [...] hайшаан амаршалнабди, [...] гэжэ Великобританиин [ком]мунис партиин Гүйсэд[...] комитедэй политическа [...] митедэй мэдүүлгэ дотор [...] лэгдэнэ. — Энэ хадаа [...] найрамдалай, национа[...] сүлөөрэлгын бүхы хүд[...] нүүдэй асари ехэ амжа[лта] болоно гээд политиче[...] комитет тоолоно».

Дайнда hандарhан орон[...] hэргээхэ айхабтар ехэ [...] рилго бэелүүлхэдэнь [...] нам арадта али бүхы т[уhа]ламжа үзүүлхэ уряатай[...] Бүхэдэлхэйн Эб найрам[да]лай Совет эб найрамд[...] дуратай бүхы хүсэн[...] хандаба.

(ТАСС)

ХАНОЙ

УРДА ВЬЕТНАМАЙ СҮЛӨӨЛЭГДЭҺЭН ГАЗАР ДЭЭРЭ

ТАСС

Сүлөөлэгдэhэн Сайгонhоо абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, Майн 1-нэй демонстраци РЮВ-эй ВРП-гэй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн хотодо олон жэлэй турша соо түрүүшынхеэ үнгэргэгдэбэ. Үнгын hайхан сэсэгүүдые, тугуудые, амаршалгын уряа лозунгнуудые бариhан, hайндэрэйхеэр хубсалhан олон мянган хүнүүдэй жагсаал Сайгоной гол үйлсэнүүдээр үнгэрhэн байна.

Олон миллион хүн зонтой хотын байдал хэмдээ орожо байна. Түхэреэн сүүдхын турша соо комендантска час соносхогдонхой. Эмхи зургаанyудай, транспортын хүдэлмэри hэргээгдээ.

«Сүлөөлэлгэ» гэдэг радиостанци дамжуулгануудые таhалгаряагүй хэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). РЮВ-эй ВРП-гэй тусхай түлөөлэгшэ Динь Ба Тхи эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конфе[ренци] дээрэ үгэ хэлэхэдээ, [...] най правительство эб [най]рамдалта, сэрэгэй ямар[...] бүлэглэлдэ хабаадахагүй [по]литика бэелүүлхэ юм [...] мэдүүлээ. Ниитэ полит[ическа] скэ байгуулалтаhаань ду[...] дангүй, бүхы оронуу[...] дипломатическа хари[лсаа] тогтоохые РЮВ-эй ВРП [...] сэнэ гээд тэрэ хэлэбэ.

Үргэн холбоо бари[...] най. национальна эбл[...] гын политика РЮВ-эй [...] орон дотороо бэелүүлэ[...] найрамдалта, бэеэ да[...] демократическа, сэ[...] ямаршье бүлэглэлдэ [...] дахагүй. hалбаран хүг[...] Урда Вьетнамые байг[...] хын түлөө оролдохо [...] гээд Динь Ба Тхи тэм[дэглэ]лээ. Вьетнамай газар [...] дые амгалан ёhоор нэгэ[...] хын тула шууд сэхэ ябу[...] хэхэбди.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 5-hаа майн 11 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Баатар-хотонууд». Волгоград — документальна фильм. 10.20 — «Зураг бүхэндэ — наран» (үнгэтэ). 10.35 — СССР-эй арадай артистка И. Архиповагай концерт. 11.35 — «Мүнөөдэр — хэблэлэй үдэр». СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Хэблэлэй хэрэгэй, полиграфиин ба ном наймаалха гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Б. И. Стукалинтай хөөрэлдөөн. 11.50 — «Уран зохёолой уулзалга». Н. Тихонов. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Пионернүүд маршда» (үнгэтэ). 13.30 — «Дайнай баатарнууд — ажалай баатарнууд». 14.00 — «Үнэн зүрхэнhөө» (үнгэтэ). 15.30 «Гал түймэр ба хани нүхэдүүд тухай». Поэт А. Сурков дамжуулга хүтэлнэ. 16.20 — «Освобождение» — киноэпопей. Гурбадахи фильм — «Направление главного удара» (1-дэхи, 2-дохи сери, үнгэтэ). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Мүрысөөн — олон түмэнэй үүсхэлтэ хэрэг».

«Орбита». 19.25 — «Гал түймэр ба хани нүхэдүүд тухай». 21.45 — «Направление главного удара» — гурбадахи фильм. 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат (үнгэтэ). «Спартак» — «Динамо» (М).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.40 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Танай бэшэгүүдээр». «Газар дэлхэй дээрэ амгалан байдалай түлөө».

«Орбита». 19.10 — «Баатар-хотонууд». Волгоград.

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.50 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Эхэ оронойнгоо түлөө дайлалдаа».

ВТОРНИК, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Баатар-хотонууд». «Я — Севастополь». 10.25 — «Манай май» — пионернүүдэй концерт (үнгэтэ). 10.55 — «Александр Попов» — уран hайханай фильм. 12.25 — «Хүхюун аялганууд» (үнгэтэ). 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Бурятиин выставкэ (үнгэтэ). 13.30 — Хоккей. «Спартак» — «Динамо» (М). 14.10 — «Александр Попов» — уран hайханай фильм. 15.40 — «Баатаршалга» — телевизионно суглуулбари. 16.25 — «Битва за Берлин» — дүрбэдэхи фильм. 17.45 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «НТИ — хүдөө ажахыда». 19.20 — Шэнэ hонин. 19.30 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. Сэрэгэй дуунуудай конкурс. Түгэсхэл.

«Орбита». 21.00 — «Баатаршалга» — телевизионно суглуулбари. 21.45 — «Битва за Берлин». 25.05 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг». 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Баатар-хотонууд». «Я — Севастополь». 19.30 — «Александр Попов» — кинофильм.

Улаан-Үдэ. 21.00 — Телевизионно hонин. 21.20 — «Бидэнэй шэлэhэн харгы зам». 21.40 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Буряадай уран зураашад дайн тухай».

СРЕДА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Баатар-хотонууд». Минск. 10.25 — «Три банана», «Загадочная планета» — мультфильмнүүд (үнгэтэ). 10.55 — СССР-эй МВД-гэй дотоодын сэрэгүүдэй дуу, хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 11.40 — Документальна фильм. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Түүдэг». 13.40 — «Мүнөөнэй эрдэм наука» — телеочерк. Радиогой үдэртэ зорюулагдана. 14.10 — «Манай үеын хүн». 16.25 — «Последний штурм» — табадахи фильм. 17.35 — Совет Армиин хоёр дахин Улаан тугта ба Улаан Одоной орденто А. В. Александровай нэрэмжэтэ дуунай ба хатара ансамблиин Берлиндэ табиhан концерт. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Р. Рождественский. «Реквием». (Буряад оршуулгада). 19.20 — Шэнэ hонин.

«Орбита». 19.30 — «Друзья-однополчане». Гвардиин кантемировскэ танкын дивизитэй уулзалга (үнгэтэ). 21.00 — «Манай үеын хүн». 21.45 — «Последний штурм» — табадахи фильм. 22.55 — Совет Армиин дуу, хатарай ансамблиин концерт. 23.50 — 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.10 — «Баатар-хотонууд». Минск.

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Хонхо» — hурагшадта зорюулагдана. 20.00 — «Мүшэхэн» — үхибүүдтэ зорюулагдана. 20.30 — Телевизионно hонин. 20.50 — «Техникын hонин». 21.20 — «Экран» — телевизионно суглуулбари.

ЧЕТВЕРГ, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Баатар-хотонууд.» Одессэ (үнгэтэ). 10.25 — гимнастикаар Европын чемпионат. Норвегиhээ дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 11.05 — «Наадалши, баяамни». 11.40 — «Угалзанууд» (үнгэтэ). 12.10 — «Илалтын тугай дэргэдэ болоhон уулзалганууд.» СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй музей cooho репортаж. 12.40—12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Сказка о Мальчише-Кибальчише» — гэжэ уран hайханай фильм үхибүүдтэ харуулагдаха. 14.15 — «Уран зохёолшын ендэр». А. Кешоков (үнгэтэ). 14.30 — «Фронтдо концерт». Фронтын концертын бригаданууд дайнай үедэ. 16.00 — «Объектив». Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан искусствада hайн дуратанай Бүхэроссин харалга (үнгэтэ). 16.30 — «Минии дайшалхы замшад». Концерт. 17.30 — Гимнастикаар Европын чемпионат. 18.10 — «Баатар-хотонууд». Керчь.

Улаан-Үдэ. 18.20 — «Илалтын hайндэрөөр, нүхэдүүд». Телевизор харагшадай захилаар концерт-амаршалга.

«Орбита». 19.55 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Совет арадай илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан ба концерт. Кремлиин Съездүүдэй ордонhоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Улаан-Үдэ. 18.00 — Илалтын 30 жэлэй ойдо «Дурасхаал». Танай бэшэгүүдээр.

«Орбита». 18.30 — «Время». 19.00 — Концерт (үнгэтэ). 19.25 — «Баатар-хотонууд». Одессэ.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Телевизионно hонин. 20.05 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.25 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. Буряадай телевидениин ба радиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

ПЯТНИЦА, 9

ИЛАЛТЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита. 10.05 — «Время». 11.05 — «Белорусский вокзал» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 12.40— 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — «Солдадай алдар солын мүр». Совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 13.15 — Фашизмтай эсэргүүсэн, ами наhаяа алдагшадай дурасхаалда. Дуугай байлга. 13.35 — С. Рахманинов. Концерт. 14.10 — «Пионернүүдэй хани барисаан». Концерт (үнгэтэ). 14.45 талмай ба Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ талмайhаа репортаж. 15.35 — Классическа хүгжэмэй концерт. 16.10 — Документальна фильмүүд. 17.25 — СССР-эй Оборонын министерствын жэшээлэн харуулгын нэгэдэхи оркестрэй концерт (үнгэтэ). 17.25 — «Залуушуул тангариглана». Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Совет арадай илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан залуушуулай манифестаци. Улаан талмай дээрэhээ репортаж. 19.05 — «Бидэнэр, эдэ харгынуудые мартахагүйбди». 19.50 — «Мүнөөдэр — Илалтын hайндэр». Репортаж. 20.00 — 20.10 — Забhарлалга. 20.10 — «Москвагай баатаршалга» — документальна фильм (үнгэтэ). 20.30 — «Сэнхир галхан» (үнгэтэ). 23.10 — «Мүнөөдэр — Илалтын hайндэр» Репортаж. 22.25 — «Солдадуудай алдар солын мүр» 23.50 — Фашизмтай эсэргүүсэн, ами наhаяа алдагшадай дурасхаалда. Дуугай байлга. 00.10 — «Мүнөөдэр — Илалтын hайндэр» Репортаж. 00.20—00.30 — Забhарлалга. 00.30 — «Сэнхир галханай» үргэлжэлэл.

СУББОТО, 10

«Орбита». 10.05 — «Баатар-хотонууд» Киев. 10.25 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 10.55 — Дайнай үедэ бэшэгдэhэн мүрнүүд» (үнгэтэ). 11.40 — «Минии дайшалхы замшад». Концерт. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Танай гүйлтаар, үхибүүд!» (үнгэтэ). 13.45 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 14.45 — «Уласхоорондын hонин» (үнгэтэ). 15.15 — «Сэнхир галхан». 18.00 — Агууехэ дайнда совет арадай Илалтын 30 жэлэй алдарта ойе hайндэрлэлгэ тухай репортаж (үнгэтэ). 19.00—19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Сэнхир галханай» үргэлжэлэл. 20.40 — «Москвичка» — телевизионно клуб (үнгэтэ). 22.05 — «Театртай уулзалганууд». СССР-эй арадай артистнар Ю. Борисова, Е. Матвеев, М. Жаров гэгшэд дамжуулга хүтэлнэ. 23.50— 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 11

«Орбита. 10.05 — СССР-эй арадуудай зунай VI спартакиада нээлгэ (үнгэтэ). 11.05 — «Шэнэ газар хахалагдаа» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери) 12.40— 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ой» гэhэн уран зурагай бүхэсоюзна выставкэ (үнгэтэ) 13.30 — «Шопениана» гэжэ нэгэ акттай балет (үнгэтэ). 14.00 — «Театртай уулзалганууд». 15.45 — Чехословакиие фашизмhаа сүлөөлhөөр 30 жэлэй үдэртэ зорюулагдаhан ЧССР-эй телевидениин программа (үнгэтэ) 18.30 — «Время». 19.00—19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Мэндэ амар, баатарнуудай орон!» Останкинадахи hайндэрэй үдэшэ (үнгэтэ). 21.50 — «Агууехэ Илалатын 30 жэлэй ой» гэhэн уран зурагай бүхэсоюзна выставкэ. 22.20 — «Шэнэ газар хахалагдаа» — (1-дэхи сери) 23.50—24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккей. «Крылья Советов» — «Спартак». 02.45 — Велосипедээр эб найрамдалда зорюулагдаhан урилдаан (үнгэтэ).

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хууда[hан] «Партиин хүсэтэ зэбсэг» — түрүү бэшэг. «Һунгуу[ли...] угтуулан» — суглуул[бари]. «Агууехэ Илалтын 30 жэ[лэй] ойдо» — суглуулбари. [...] модоной ажахын хүд[элмэ]рилэгшэдэй республи[ка...] зүблөөндэ хабаадагш[ад...] хандалга. «Эршэтэй[...] хабарай тарилга д[...] хэгдэhэн репортаж. «[...] ствын ехэ hайндэр». [...]

Хоёрдохи хууда[hан] «Зуршалагдаhан станци[...] Т. Власовагай очерк. [...] шиидхэхэ» — Э. Тере[...] гай статья. «Такси хү[...] — М. Зыковэй корре[спон]денци. СССР-эй Вер[ховно] Совэдэй Президиумэй [...] зуудhаа.

Гурбадахи хуу[даhан] тематическа, Хэблэлэй [...] тэ зорюулагдана.

Дүрбэдэхи хууда[hан] Илалтын 30 жэлэй [...] «Фронт дээрэ болоhон [...] — А. Субботиной [...] понденци. Уласхоор[ондын] шэнжэлэл. Телевиде[ни...] делиин программа.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, теле[фон...]

г. Улан-Удэ, ул. Ле[нина] 35, телефоны: приемная [...] 2-54-93, секретари[ат] 2-66-76, общественна[я при]ная — 2-56-62.